

***Inuttut inerikkiartornermi
ilikkagassatut pilersaarutit***

A: Siunertaq paasissutissallu

Inuttut inerikkiartorneq pillugu atuartsinermi anguniagassat

(Tak. Atuarfimmi atuartsissutini atuartsissutinilu qanitariissuni alloriarfiit siunertaat aamma atuartsissutit siunertaat kiisalu ilikkagassatut anguniagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni § 34)

Atuartsinerup siunertaraa atuartut atuarnerminnut ilinniaqqinnissaminnullu atatillugu periarfissaminnik nalilersuineq, anguniagalersorneq, pilersaarusiorneq piukkunnaatilimmillu toqqaaneq ilinniassagaat. Atuartut ilisimasaqarfigilissavaattaq tarnikkut timikkullu peqqissumik inooriaatsimut tunngaviit, tassunga ilaatillugit ajornartorsiutit inuulluarniutinik ikiaroorartunillu atornerluinerup malittai. Atuartut tunngaviusumik ilisimasaqarfigilissavaat atuarfimmi, angerlarsimaffimmi, inuiaqatigiinni avatangiiserisani pinngortitamilu isumannaassuseq. Atuartut paasisaqarfigilissavaat ilaqutariinnertigut, ineqarnertigut, avatangiisitigut aningaasaqarnertigullu inuunermi inuiaqatigiit inunntut periarfissarititaat aamma naleqassutsit pisussaaffiillu ilaqutariinnermi, suliffimmi inuiaqatigiinnilu peqatigiinnermi najortigiinnermut tunngasut.

Imm. 2. Atuartsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut inooqataanikkut misigissutsitigullu pisinnaatitaaffitik soorlu poqissutsimikkut timimikkullu piginnaassutsitik ineriartortissagaat. Atuartsinerup nukittorsassavaa atuartut imminnut paasinerat, imminnut naleqartinnerat pilersitsisinnaanerallu aamma tapersersussasavai eqqarsaqqisaartutut isumaginnittutullu ineriartornissaannut inuttut isumaliutiginnittutut pilersaarusiortutullu, imminnut allanillu isumaginnittutut siunissaminnillu aaqquissuussinissamut akisussaasutut.

Imm. 3. Atuartsinerup nukittorsassavaa atuartut inunnik assigiinngitsorpassuarnik suleqateqarsinnaanerat aamma peqataaffigissavaa allanik soqutiginnissasut peqatigiillunilu aaqquinnissamut oqaloqatigiinnerup pingaarutaa paasissallugu. Atuartut paasinnissapput inuit allat naleqartitaannik, isummaannik iliuusaannillu.

Imm. 4. Atuartut paasissavaat ilinniarnermut, inuussutissarsiornermut inooriaatsimullu tunngatillugu namminneq qinikkamik allallu qinigaat imminnerminnut inuiaqatigiinnullu ataatsimut isigalugu pingaarutaat. Atuartsinerup kingunerisa ilagissavaattaq atuartut inunntut allanut akaarinninnertik ineriartortissagaat aamma inuit allat inuiaqatigiinni oqartussaaqataaffiusumi inissisimaffii pilersueqataanerilu ataqqissagaat.

Anguniagassanut oqaaseqaatit

Anguniagassat imatut ilusilerneqarsimapput, atuartut atuarnerat tamaat eqqarsaatigalugu tigusaasunik nalunngiligassaat piginnaassusigiligassaallu, imm. 1-imi nalunaarneqarsimallutik.

Imm. 2-mi eqqartorneqarput, inuttut nammineerlunilu nalunngilikkanik piginnaaffigilikkanililu sakkoqarluni, inuttut inerikkiartornermi kinaassuseqarnerup innarligassaannngissutsillu nukit-torsarneqarneranut atuisinnaalerneq, tassa inummi namminermit eqqarsartarnerup inerikkiartorne-ra.

Imm. 3-mi eqqartorneqarput, atuartup nalunngilikkamini piginnaaffigilikkamini inunnik allanik suleqateqarnikkut inoqatiminik ataqqinnissinnaalernissaminut paasinnissinnaalernissaa, tassa inuit akunnerminni susassareqatigiinnerat.

Imm. 4-mi eqqartorneqarput, atuartup nalunngilikkamini piginnaaffigilikkamini, sumiif-fimmi nunarsuarlu tamakkerlugu oqartussaaqataanermut kulturillu akornanni akaareqatigiinner-mut, atuisinnaalernissaminut piginnaassusissai, tassa nunarsuarmiuussuseq.

Angajullerni atuartut ilinniaqqinnissartik eqqarsaatigalugu ilinniakkamikkut inuttullu piviusunik anguniagassiuussapput anguniakkamillu taakkua angunissaannut alloriarnerit pisariaqartut inger-latissallugit.

Angajullerni atuartut aamma kinguaassiuutitigut inooriaatsit assigiinngitsut ilisimalissavaat, eqqarsartaatsikkut timikkullu innarluutit paasisimallugillu ilisimalissavaat, aanngajaarniutit ator-nerlunnerisa kingunerit taakkualu qaangerniarnerinut periaatsit assigiinngitsut ilisimalissavaat kiisalu namminneq timikkut eqqarsartaatsimikkullu peqittuunissartik akisussaaffigisinnaas-sallugu.

Taamatuttaaq atuartut inoqatiminnik paasinnissinnaanertik ulluinnarnilu akerleriinnernik iluarsisinnaanitik ineriartorteqqissavaat. Suleqateqarsinnaallutillu namminersorsinnaasariaqar-put, inuuneq, toqu annaasaqarnissamillu ernummateqarneq eqqartorsinnaasariaqarlugit tusarnaar-luarsinnaanerlu ulluinnarni inooqatigiinnerup ilaatut naliginnaasutut atorsinnaasariaqarlugu. An-gajullerni atuartitsinerup tassa siunertaraa, inuunerup ilaasa amerlasuut ataqatigiinnerinik ta-marmiunerinillu atuartut paasinninnerisa ilisimasaqarnerisalu ineriartorteqqinnissaat aammalu ilinniagaqarnerup inuttullu ineriartornerup inuunermi tamarmi allanut imminullu ammasuunis-samik piunasaqarfiusumi ingerlatassaanerannik paasitinnissaat.

Atuartitsissutip susassaqarfiisa inissinneqarnerat

Ukiuni atuarfiusuni qulini atuartitsinermit inuttut inerikkiartorneq pinngitsoorani atuartitsissutis-sanut ilaavoq. Atuartitsinermit immikkut atuartitsissutissaavoq, atuartitsissutissanulli atuartitsis-sutissanullu imminnut qanitariissunut allanut atuartullu inuttut inerikkiartorneranni ulluinnarnilu atuarfimmi inooqataanerisa pitsaassusaanut tunngassuteqarlunarluni. Ingammik atuartitsissu-tissanut imminnut qanitariissunut pinngortitalerinermit inuiaqatigiilerinermullu tunngasunik ilaatigullu sumiiffinni qinigassiissutinik aammalu upperisaq isumalioqqissaarnerlu pillugit atuar-titsissutissanut, inuttut inerikkiartorneq pillugu atuartitsisarneq, pissusissamisoortumik atassute-qarpoq. Taamaattumik pissusissamisoortuussaaq atuartitsinerup ilangaatsiaa, atuartitsissutissani siuliani taakkartorneqartuni atuartitsisarnermit pisartut ikiorsiullugit, atuartitsissutissallu akimor-lugit ingerlatsisarneq atorlugu, aqqissorneqartassappat, taamaaliornikkut ataatsimut paasinnin-neq atuartitsissutissallu ataasiakkaat imminnullu qanitariissut tunaartarisannik isiginninnermik qimatsinnnginnissaq angujumallugu pigiinnarumallugulu.

Atuartitsissutissaq inuttut inerikkiartorneq ilaatigut nutaajuvoq, ilaatiguinnaavorli, tassami imari-
saasa ilaat, peqqinnissamik, ilaqutariit pillugit, kinguaassiuutit pillugit inuussutissarsiutitaarniar-
nermilu ilitsersorneqartarneq, manna tikillugu atuartitsissutissat allat ataanni qulequttatut ilin-
niartitsissutigineqartarsimmata. Atuartitsissutissami nutaajupput, atuartut imminnut naleqar-
tinnerat, inoqatiminnut ataqqinninnerisa ineriartortinneqarnerat, misigissutsiminnik oqalliseqar-
sinnaanerat allallu misigissusaat pillugit tusarnaagaqarsinnaanerat, ajornartorsiutinik immi-
nut puigoratik allanillu ataqqinnillutik aaqqiisinnaassuseqarnerat namminerlu ineriartornerminnut,
ilikkagaqarniarnerminnut ingerlanissaminnullu pilersarusiortarnerminnut akisussaaqataanerat.

Ilikkagaqarniarnermi isiginnittaatsit suleriaatsillu

Atuartitsissutissami inuttut inerikkiartornermi ilikkagaqarniarnermi, meeqqat inersimasullu misi-
littagarilikkamikkut, qaammaassamikku namminerlu qanoq iliuuseqartarnermikkut ilikkagaqar-
tarnerannik upperinnineq, isiginnittaatsinut tunngaviulluinnarpoq. Ilikkagaqarniarnermi taama-
tut isiginnittaaseq aamma annertunerusutigut ilivitsuusumik inunnik isiginnittaatsimik imaqarpoq
– tassa inuup ilivitsuussusaanik isiginnineq, inuit pitsaasunik pitsaanngitsunillu piginnaassuse-
qarnerinik kiisalu inuit nakuussuseqarfeqarnerinik sanngiissuteqarfeqarnerinillu nassuerutiginnit-
toq. Taamaattumik inuttut inerikkiartorluni ilikkagaqarniarnermi, atuartut inuttut piginnaassusa-
sa nakuussuseqarfiisalu aallaaviunissaat siunertaavoq. Nukittuffigeriikkat sakkortusarneqarneri-
sigut atuartullu naleqassutsimik iluatsitsisarnemillu misigitikkaanni, piginnaasakinneruffiusut
nukittorsarneqarnissaannut ineriartortinneqarnissaannullu piumassuseq, qunusuissuseq periarfis-
sallu pilersinneqartarput.

Inuttut inerikkiartornermi ilinniartitsinerup oqaloqatigiittarneq, inuit akornanni kalluaqatigiittar-
neq inuunermilu piviusumi qanoq iliuusissanik ilinniarneq, annertunerusutigut tunngavigai atuar-
titsissutissalli taassumap ingerlanneqarnerani aamma ilinniartitsisup oqaluttuarterneri nassuiaa-
sarnerilu aqqutigalugit ilinniartitsinivimmik ingerlatsisoqartarnissaa pisariaqartinneqarpoq.
Akullerni alloriarfimmi ilaatigut atuaqatigiit ataatsimoortukkaarlugit eqimattakkaarlugilluunniit
immikkoortillugit atuartinneqartarsinnaanissaat aamma pisariaqartinneqartarsinnaavoq atuartu-
nut taamatut ukioqartunut inunnik amerlasuunik ilaqartilluni ataatsikkut inuttut, piumassusilim-
millu isummersorsinnaasarneq ajornaquteqartarsinnaammat.

Angajoqqaat akulerutitinneqartarnerat

Atuartitsissutissat inuit ataasiakkaat eqqorneqaatigisinnaasaannik, amerlasuunullu annilaangaler-
sitsisinnaasunik paqumigineqartunilluunniit imaqarsinnaasarmata, pingaarluinnartuuvoq tamati-
gut atuarfimmi sunik sammisaqalernernik angajoqqaat ilisimatinneqartuarnissaat. Angajoqqaat
ilisimassavaat, piffissami aggersumi sunik sammisaqartitsiniartoqarnera, sammisassat sunik
imaqassanersut atuartitsinerullu qanoq aaqqissuunneqarnissaanik eqqarsaateqartoqarnera. Pin-
gaaruteqarluinnartuuvoq angajoqqaat atuarfimmi susoqarnera atuartitsinerlu pillugit toqqissisi-
mappata aammalu sooq ilaqutariinneq kinguaassiuutillu pillugit ilinniartitsisoqarnera paasisi-
mappassuk apeqquteqarsinnaanissaminnullu periarfissaqartinneqarsimappata.

Ilinniartitsisup akisussaaffii pisussaaffiilu

Atuartitsissummi inuttut inerikkiartornermi ilinniartitsinermi, ilinniartitsisoq angajoqqaanik ilisimatitsisarnissaminut akisussaaffeqarnermi saniatigut, qulequttanik immikkut malussarinnarsinnaasunik ilinniartitsisoqassatillugu, atuarfiup pisortaanut atuaqatigiillu ilinniartitsisuiunut allanut kalerriisarnissaminik akisussaaffeqarpoq, taamaaliortarnissaq atuartitsissutissat akimorlugit ilinniartitsinissaannarmik imaluunniit atuartitsinissap ataqatigiissaarneqarnissaannaanik siunertaqartumik tunngaveqanngilaq aammali atuartut qanoq pissuseqalersinnaanissaannut piareersimane-russallunilu maluginninniarnersaaq. Atuarfimmik aqutsisup ilinniartitsisullu, meeqqanik sumi-ginnagaasimasutut misigisimanerminnik takutitsiniartunik malussarniartarnissaq pisussaaffigaat aammalu taamaattoqartillugu pisussaaffigaat meeqqanut angajoqqaanullu ataqqinninnissaq meeqqanullu pitsaanerpaassaq anguniarlugu qanoq iliuuseqartarnissaq. Akerlianik ilinniartitsisoq ajornartorsiutinik imaluunniit tarnip pissusai pillugit sullissinissaminut aammalu meeqqap ajor-nartorsiutaanik aaqqiiniartuunissaminut pisussaannngilaq.

Atuartitsinermi ilinniartitsisup isumaginnilluarneq, ikorfartuineq minnerunngitsumillu tama-tigut ”pisariaqartinneqarfimmini najuunnissani” pisussaaffigai. Inuttut inerikkiartornermi ilin-niartitsisuussagaanni inuttut tatitussuseqarnissaq, sapiissuseqarnissaq atuartunullu tunniusima-suunissaq piginnaaneqarfigisariaqarput.

Ilkkagassatut pilersaarutit atornerqarnissaannut ilitsersuut

Ilkkagassatut pilersaarussiaq ammukaartunngorlugit sisamanut immikkoortiterlugu, ataani taku-neqarsinnaasutut, inississorneqarsimavoq

<i>Ilkkagassatut angunia-gassat</i>	<i>Atuartitsinissamut siun-nersuutit</i>		<i>Naliliinissamut siun-nersuutit</i>	<i>Atortussatut siunner-suutit</i>
Imm. 1-imiit 4-mut			Imm. 1-imiit 4-mut	
Immikkoortumi uani atuartitsissutissami pinn-gitsoorani ilikkagassatut anguniagassat immik-koortunut sisamanngor-lugit tullerriaarneqassap-put: <ul style="list-style-type: none"> • Nammineq anguniagas-sat pilersaarusiorterlu • Inuttut ineriartorneq • Suleqatigiinneq attave-qaqatigiinnerlu • Ilinniartitaaneq inuus-sutissarsiuteqarnerlu 		Immikkoortumi uani naliliinissamut siunner-suutit, ammukaartumi siullermi, ilikkagassatut anguniagassat eqqartor-neqartut tunngavigalugit suliarisassat, allattorne-qassapput. Siunnersuutit ilikkagas-satut anguniagassanik tunngaveqarluni qanoq naliliisoqartarnissaanik assersuutaapput siunner-suutaannaallutillu.	Immikkoortumi uani ilinniartitsinermi atortus-saasinnaasunik siunner-suutinik allattuisoqas-saaq – tamatumani eq-qarsaatigineqarput ator-tussat atuartunit atorne-qarsinnaasut ilinniartitsi-sumillu atornerqarsinnaa-sutut siunnersuutit. Siunnersuutit atortussat sorliit sulinermi atorne-qarsinnaaneramik ilitser-suutaannaapput.	

Iikkagassatut anguniagassat

Iikkagassatut anguniagassat atuarfimmi atuartitsissutini atuartitsissutinilu qanitariissuni alloriarfiit siunertaat aamma atuartitsissutit siunertaat kiisalu ilikkagassatut anguniagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni (§ 35-37-mi) nassaassaapput. Iikkagassatut anguniagassat taamaalillutik, alloriarfiit atuartitsissutissallu anguniagassartaattulli Naalackersuisunit aalajangersagaapput taamaattuunermikkullu pinngitsoorani, nunalu tamakkerlugu, atuartit-sinerup imarisassaanik assigiissaarissutaallutik.

Iikkagassatut anguniagassat atuartitsinermi imarititassanut toqqartuinermi aallaaviussapput, taakkuuppullu atuartut atuartinneqarnerminni pissarsisarnerinik naliliisarnissamut tunngaviusus-sat.

Iikkagassatut anguniagassat alloriarfinni ataasiakkaani naammassinninnermi piginnaasassat killiffissaattut nalunaarsorneqarsimapput oqaasertaliorneqarnerminnilu oqaaseqatigiit siulliit naggataattut oqaasertalerneqarsimallutik: *Angajulliit atuarfianni atuartitaareernerminni naatsor-suutigineqarpoq atuartut... ”.*

Alloriarfinni pingasuusuni tamani ilikkagassatut anguniagassat sisamanut immikkoortinneqarsi-mapput ukuuppullu:

Inuttut anguniagassaliorneq pilersaarusiorterlu

Inuttut inerikkiartorneq

Suleqatigiissinnaaneq attaveqatigiinnerlu

Ilinniartitaaneq inuussutissarsiuteqarnerlu.

Nammineq anguniagassat pilersaarusiorterlu

Immikkoortoq taanna, atuartut namminneq sulinissartik allanillu akuleruffigineqaratik inuunis-sartik pillugu pilersaarusiortarnissaminnut, ilusilersuisarnissaminnut oqartussaaqataanissamin-nullu sunniteqaqataanissaannik siunertaqarlunilu aallaaveqarpoq. Inuiaqatigiinni ineriartornerup sukkaqisup, inuunerup ingerlanneqarnissaanut anguniagassaqaarneq pilersaaruteqarnerlu, aamma anguniakkanik taakkuninnga nutarteriuarnissaq pisariaqartileriaruinnarpaa taamaaliornermilu imatut inuk imminut pingaartitsigisariaqarpoq upperissallugu qanoq iliuseqarneq iluaqutaasq tamatumalu kingunerisaanik qunugisaqarani qanoq iliuseqarnissamut piumassuseqartoqartaria-qarpoq. Immikkoortortami tassani ilikkagassatut anguniagassani qitiupput, inuup imminut uppe-rinera allanillu ataqqinninnera.

Inuttut ineriartorneq

Immikkoortortap taassuma inuk namminiuseroq aallaavigaa. Inuunermik pitsaasumik inuuneqar-nissamut anguniagassaqaarnissaq pingaartuuvoq atuartullu qanoq peqqinnartumik inuuneqarsin-naaneq nalunngittariaqarpaat piginnaaneqarfigisariaqarpaallu inoqatinik isumaginnilluarneq isu-magineqarnermillu akuerinnissinnaaneq kiisalu imminut ataqqineq. Inuunerli silarsuarlu kissaa-tigisanit allaanerusinnaammata aamma pisariaqarlunarpooq ikiaroorniutinik nuannaarniutinillu nalunngisaqarnissaq kiisalu misigissutsinik oqaatiginnissinnaanissaq aammalu uumisaarisarner-nik kiisalu kinguaassiutitigut atornerluisarnernik nalunngisaqarnissaq. Immikkoortortami tassa-ni ilikkagassatut anguniagassani qitiupput ilaqutariit, peqqinnissaq, asanninneq imminullu paari-sinnaaneq.

Suleqatigiinneq attaveqaqatigiinnerlu

Immikkoortortap taassuma iluunngartumik tamakkiisumillu inuit akunnerminni susassareqatigiit-tarnerat aallaavigaa. Pitsaasumik inuuneqarnerup ilagivaa, atuartut siunertaqartumik isornartor-siuisinnaanermik piginnaaneqalernissaat kiisalu atorluarsinnaasaminnik isornartorsiorneqarsin-naanermik piginnaaneqalernissaat. Inuit allat susassaqaqatigalugit inooqatiginiaraanni pisaria-qarpoq inuit allat tusarnaarneqarsinnaanerat, naammaginngisanik, nuannaanermik kamannermil-lu oqaatiginnissinnaaneq kiisalu inuit allat misigissutsimikkut qanorlu iliuutsimikkut takutitta-gaannut isummersorsinnaaneq. Immikkoortortami tassani ilikkagassatut anguniagassani qitiupput suleqatigiissinnaaneq attaveqaqatigiissinnaanerlu.

Ilinniartitaaneq inuussutissarsiuuteqarnerlu

Immikkoortortami tassani atuartut inuiaqataanerminni inuutissarsiorniarnermilu siunissaat aal-laaviupput. Immikkoortortaq una immikkoortortamut siullermut atalluinnarpoq nalunngisassanil-li tigussaasunik siunissami inuutissarsiuutitaarniarnermi tunngavilersuutaasinnaasunik qitiutitaqar-luni. Inuutissarsiuutiginiakkamik ilinniagaqarfigniaakkamillu qinersiniarluni aalajangerniarnermi pisariaqarluinnarpoq sumiiffimmi nunarsuarmilu allami periarfissanik nalunngisaqarnissaq. Im-mikkoortortami tassani ilikkagassatut anguniagassani qitiupput siunissaq, ilinniagaqarneq aam-ma inuutissarsiuutit kiisalu sulumassuseqarneq.

Takuneqarsinnaasutut, immikkoortortat immikkoortiterluinnarneqarsimanngillat. Tamarmik inut-tut inerikkiartorneq pillugu atuartitsinermi, sunalu qitiutillugu ilinniartitsinissamut, pisariaqartu-nik ilikkagassatut anguniagassartaqarput.

Matumani aamma alloriarfinni ataasiakkaani ilikkagassatut anguniagassat tullerriarneqarne-rat atuartitsissutissami pingaarnersiuinermik ajornasiartuaartitsinermilluunniit isumaqartinne-qanngillat. Isumagineqanngilaq atuartitsineq, ilikkagassatut anguniagassat tullerriaaqqissaarlugit immikkoortullu tullerriarlugit, isuanit isuanut ingerlanneqassasoq. Ilikkagassatut anguniagassat ataqatigiissinneqartariaqarsimappata ajornarsiartuaartinneqassappataluunniit taamaaliornissaq ilinniartitsinissamut siunnersuutaasuni ilisimatitsissutigineqarsimasassaaq.

Taamaattumik pissusissamisuussaaq, immikkoortortanit assigiinngitsunit ilikkagassatut angunia-gassat toqqartukkat ilanngussorlugit ilinniartitsinermit ingerlatsisoqartassappat taamaaliornermi ilikkagassat ataqatigiinnerat ataatsimoortillugillu paasisariaqarnerat ilinniartitsinikkut ersersin-neqarsinnaasassammata.

Pissutsinut tamakkununga ilanngullugu atuartitsissutissaq, atuartitsissutissanut ataasikkaa-nut atuartitsissutissanullu imminnut qanitariissunut allanut, attuumassuteqarluinnarmat aamma pissusissamisuussaaq atuartitsissutissat assigiinngitsut arlallit ilikkagassatut anguniagassartaan-nik toqqartukkanik ilaartuilluni taputartuinnikkut ilinniartitsisarnissaq katiterneqartassappat.

Atuartitsinissamut siunnersuutit

Atuartitsinissamut siunnersuutini, atuartitsinermit periusaasinnaasut assigiinngitsut aamma suliar-i-neqarsinnaasut ilaatigullu atuartitsinerup naammassillugu ingerlanneqarsinnaaneranik siunner-suutaasut, allaaserineqarsimapput, siunnersuutillu tamakku, ilikkagassatut anguniagassat angu-niarneqarnerini sulinermit, atorneqarsinnaapput.

Ilikkagassatut anguniagassat ilinniartitsinermit periusissat tamatigut illugiissitaanngillat. Ilikkagassatut anguniagassat ilaannut atuartitsinissamut siunnersuutit arlaqarput, ilaatigullu atuartitsinissamut siunnersuutit ataasiakkaat ilikkagassatut anguniagassanut arlaqartunut tunnga-tinneqarlutik. Immikkoortortat allat ilikkagassatut anguniagassartaannik, ilinniartitsinissamut siunnersuummi, atuisoqarsimappat, ilikkagassatut anguniagassat pineqartut equngasunik naqin-nilerlugit, ilikkagassatut anguniagassanut pineqartunut ilaatillugit allanneqarsimassapput immik-koortortanillu sorlernit pissarsiarineqarsimanerat nalunaarneqarsimassalluni.

Atuartitsinissamut siunnersuutaasut tamakkiisuunngillat, paasisariaqarlutilli atuartitsinerup qanoq aaqqissorneqarsinnaanerani assersuutitut isumassarsiorfusinnaasutullu. Siuliani oqaatigineqareersutut ilikkagassatut anguniagassani nalunaarsorneqarpoq atuartut allo-riarfinnik naammassinninnerminni nalunngisassanik piginnaasassanillu sorlernik pissarsiaqareer-simanissaat. Taamaattumik pisariaqarsinnaavoq, ilinniartitsisut ataasiakkaat atuartitsinerminni ilikkagassatut anguniagassat aggulunnerinik namminneq, iluarsartuussisinnaasarnissaat, atuartit-sissutissallu imarisaannik, ajornassusaalli nikerartillugit, uteqqiisarsinnaanissaat, atuartitsinissa-mut siunnersuutit atuartut ukiuinut pisariaqartitaannullu naapertuuttumik taamaaliornikkut aaq-qissuussinnaaniarlugit. Erseqqissarneqassaaq siunnersuutit missingersersuutaannaammata, taa-maattumillu ilinniartitsisup nammineerluinnarluni misilittakkani naliliininilu tunngavigalugit nammineq suleriaasissani suleriaasissatut siunnersuutigineqartunit tigussiffigalugu, naleqqussar-lugu, ilaartorluguluunniit aaqqissorsinnaammagu suleriaasissanilluunniit allarluinnarmik taarser-sinnaammagu.

Naliliinissamut siunnersuutit

Naliliinermi periusissatut siunnersuutaasut atuartitsinermi periusissat assigalugit ilikkagassatut anguniagassat ilaannut tunngatitanik naliliinissamik siunnersuutininik arlaqartunik ilaqarput, ilaa-tigullu naliliinissamik siunnersuutit ataasiakkaat ilikkagassatut anguniagassanut arlaqartunut tunngatinneqarlutik ilusilersugaapput.

Naliliinissamut siunnersuutit ataatsimut isiginninnertut ilaatigut ilusilerneqarsimasinnaapput imaluunniit ilinniartitsissutissamut aalajangersimasumut ataatsimut/ aalajangersimasunulluunniit arlalinnut tunngatinneqarsinnaallutik. Tamatigullu ilikkagassatut anguniagassanut attuumassute-qarput.

Naliliinissamut siunnersuutit ilinniartitsinermi suleriaasissanut siunnersuutitulli missingerser-suutaannaapput isumassarsiorfigineqarsinnaallutillu.

Naliliinissamik siunnersuusiata ilaat, ilinniartitsisup sunik alaatsinaataqarnissaanik tullerii-aarinnikkut taakkartuinerupput ilaalli annertunerusumik atuartut qanoq iliuuseqartarnermikkut apeq-putinulluunniit akissuteqartarnermikkut il.il. nalunaartarnissaannik piumasaqaatitaqarlutik.

Atortussatut siunnersuutit

Atuartitsinermi atortussatut nalunaarsorneqarsimasut ilinniartitsisunit atuartunillu atugassaapput.

Kalaallit Nunaanni saqqummersinneqarsimasut pisariaqartitat tamarmik ilanngunniarneqar-simapput. Tamatumunnga ilanngullugu erseqqissarneqassaaq atortussat toqqartorneqarnerini saqqummersitanik ataasiakkaanik pitsaassusilersuilluni nalilersuisoqarsimanngimmat. Atortussa-tut nalunaarsorneqarsimasut taamaalillutik atortussatut ator-neqarsinnaasutut ilusilikkatut naliler-neqarsimapput, taamatullu nalunaarsuisimaneq, saqqummersitap saqqummersitanut allanut na-leqqiullugu pitsaanerunerani, naliliinerunngilaq.

Taamaattumik atortussatut nalunaarsorneqarsimasut tamakkiisutut isigineqassanngillat ta-mannalu tunngavigalugu atuarfiit ilinniartitsisullu kajumissaarneqarput ingerlaavartumik nam-mineerlutik atortussanik ujarlertaqullugit, taamaaliornermikkut atuarfiup atuartitsissutissamut atortussaatai nutarterneqartuaannartooqullugit.

Alloriarfinni pingasuusuni tamani inuttut inerikkiartornermi ilikkagassatut anguniagassat

Nukarliit atuarianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Akulliit atuarianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Akulliit atuarianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut
Nammineq anguniagassat pilersaarusiorterlu		
<ul style="list-style-type: none"> • kissaatitik takorluukkatillu ersersissinnaassagaat • pissutsitik, soqutigisatik piginnaasatillu nassuiaatigisinnaassagaat • pissutsit pilersaarusiorterminnut sunniuteqarsinnaasut maluginiassagaat • nammineq aalajangiiffigisinnaasatik aalajangigassallu allanit akisussaaffigineqartut immikkoortissinnaassagaat • anguniagalersornerup pingaarutaa paasisimassagaat • anguniagalersornermi killiffiit assigiinngitsut ilisimasaqarfigissagaat • nalinginnaasumik atuarnerminnut anguniagalersorsinnaassasut iliuusissaminnillu pilersaarusiorterminnut • anguniakkatik iliuusissaminnillu pilersaarutitik allanut oqaluttuarisinnaallugillu oqallisigisinnaassagaat allallu anguniagaat iliuusissatullu pilersaarutaat isummerfigisinnaassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • periarfissatik killitillu kissaatiminnut takorluukkaminnullu tunngatillugit ilisimaarissagaat • pissutsimik, soqutigisamik piginnaasamillu allannguutaat ilisimaarissagaat • ilinniarnissaminnut, inuussutissarsiummik toqqaanissaminnut imminnullu pilersaarusiorterminnut naleqqut-tumik aalajangiussinissamut pissutsit nalilersinnaassagaat • atuarnermik ingerlateqqinnissaanut imminnullu pilersaarusiorterminnut anguniagassalorsinnaassasut immikkoortunillu aggulukkanik anguniagassalorsinnaassasut • anguniakkaminnik immikkoortunillu aggulukkanik anguniakkaminnik ingerlaavartumik nalilersuissasut iluarsartuussissasullu taakkuninngalu piviusunngortitsissasut • siunertamik angunissaannut iluaqutaasinnaasut ilisimasat inuiaqatigiillu tunniussinaasaat ugartussagaat atussagaallu • suleqateqarlutik anguniakkanik immikkoortunik aggulukkanik assigiinngitsunik piviusunngortitsiniassasut, allat pilersaarusiorterminnut qisuariarfiginnissasut kiisalu nammineq pilersaarumminnut qisuariaatit isummerfigissagaat iliuuseqarfigalugillu 	<ul style="list-style-type: none"> • pissutsiminnik piginnaassutsiminnillu piviusorsortumik isiginnittaaseqassasut • ilinniaqqinnissaminnut, atorfeqarnerminni siuariarnissaminnut imminnullu pilersaarusiorterminnut piviusorsortumik anguniagassalissasut immikkuuluttunillu anguniagassalorsissasut, taakkulu piviusunngortinnissaanut pisariaqartumik ingerlaaqeriarisimassasut • inuiaqatigiit ineriartornerat pisariaqartitaallu, nammineq piginnaasat soqutigisallu ilutigalugit ilinniagaqarnermut atorfeqarnermilu siuariaqqinnermut tunngatillugu ingerlaavartumik nalilersuineq, naleqqussarneq anguniakkanillu allanngineq piareersimaffigissagaat • ilinniarnermi atorfirmilu siuariaqqinnermi ingerlaavartuusuni ilisimasat piginnaasallu ineriartortittuarnissaasa pingaarutaat ilisimassagaat

Nukarliit atuarianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Akulliit atuarianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Akulliit atuarianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut
Inuttut ineriartorneq		
<p><i>Nammineq naleqassuseq</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • imminnut ajunngitsumik oqaluttuari-sinnaassasut • ikinngutigiiinnerup naleqassusia paasis-sagaat <p><i>Peqqissuseq</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nerisat peqqinnartut inuup peqqissusia-nut pingaarutaat ilisimassagaat peqqin-nartunillu atuariimmi ulloqeqqanut ne-risassiorsinnaassasut imaluunniit taqua-liorsinnaassasut • peqqissumik inooriaaseqarneq pillugu isummernerminnut ilaqtutamik, ikinngutimik tusagassiuutillu sunniinerat assersuusiorfigisinnaassagaat • timimikkut eqqiluisaarnerup pingaarutaa ilisimassagaat <p><i>Ilaqutariit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ilaqutariinni pisussaaffiit akisussaaffiil-lu agguataarneri assigiinngitsut nas-suiarsinaassagaat • ilaqutariinneq assigiinngitsorpassuurtut aaqqissugaasinnaasoq tamannalu kultu-rit assigiinngitsut akornanni kulturillu ataatsip iluani allanngorartuusoq ilisi-massagaat 	<p><i>Nammineq naleqassuseq</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • pissutsit nammineq paasinninnerminnut sunniuteqartut eqqumaffigissagaat • nammineq ineriartornertik naleqassu-sertillu qanoq nukittorsassallugit eqqu-maffigissagaat • ikinngutitaarnissartik ikinnguteqartuar-nissartillu namminneq suleqataaffigis-sagaat <p><i>Peqqissuseq</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • peqqinnartunik nerisaqarnerup inoo-riaaseqarnerullu siuarsarnissaanut qa-noq iliuseqarnissartik eqqumaffigissa-gaat • nerisassat imigassallu peqqinnartut peqinnaannerusullu ilisimasaqarfigissa-gaat, nerisassanillu pingaarnernik, ukiup qanoq ilinerani nutaartugassat ilanngullugit, nerisassiorsinnaassasut • peqqissumik inooriaatsimut nalilersuu-timinnut qanoq ilaqtutat, peqatit inuia-qatigiillu sunniuteqarnerat isummerfi-gissagaat <p><i>Ilaqutariit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ilaqtutat ataasiakkaat pissusilersuutaat ilaqutariinnermut qanoq sunniuteqar-neri ilisimaarissagaat • angutaanermut arnaanermullu akisus-saanermullu agguataarinninnermut ila-quttani isummat ilaqutariinni inuuner-mut sunniutaat ilisimaarissagaat 	<p><i>Nammineq naleqassuseq</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • siunniussat naammassisallu tunngavi-galugit naleqassutsimik imminullu tati-ginermik takutitsisinnaassasut • inuit akunnerminni pissusiisa assigiinn-gitsuusut ineriartortinneqarnissaanut inuppalaartumik piginnaassasat pisaria-qartut piginnaasaqarfigissagaat <p><i>Peqqissuseq</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • timimik kalerrisaarutaat eqqumaffigis-sagaat peqqissuunertillu akisussaaffi-gissagaat • tusagassiuutit peqqinneq peqqinnerullu imminerminnut sunniutai pillugit tusar-liussaanut nassuiaataannullu isorinnit-tumik isummerfiginnissasut <p><i>Ilaqutariit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ineqarnerup inigisallu qanoq issusiata ilaqutariinnut pingaarutaat ilisimasaqar-figissagaat • pissaqarniarnerup, aningaasaqarnerup suliffeqarnerullu ilaqutariit inuuneran-nut qanoq sunniuteqarnera, tamatu-munnga ilanngullugit ilaqutariit mee-rartallit immikkut ittumik inissisimane-rat, paasisimasaqarfigissagaat • ilaqutariinnermi ingerlanerliornerit assigiinngitsut ilisimasaqarfigissagaat • inuiaqatigiit avatangiisusut tusagas-siuutillu ilaqutariinnermut isiginnittaa-sitsinnut ilaqutariinnillu pilersitseriaat-sitsinnut qanoq sunniuteqarneri ilisima-saqarfigissagaat • erninnermut, katinnermut, avinnermut toqumullu tunngatillugu pisinnaatitaaf-fitik inuiaqatigiillu innuttaasunut malit-tarisassaat piumasaqaataallu ilisimasa-qarfigissagaat

Nukarliit atuarianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Akulliit atuarianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	Akulliit atuarianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut
<p><i>Asanninneq, isumaginninneq kajunger- nerlu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • meeqqat asaneqarnissaminnik asannin- nissaminnillu aamma isumagineqar- nermik isumassuinissamillu pisariaqar- titsinerat ilisimasaqarfigissagaat • inersimasut meeqqallu annerit tiinga- nermikkut meeqqanut tunngatillugu imminnut killilersinnaangitsunik naa- pitassaqartoq ilisimasaqarfigissagaat • misigisat nuanniitsut pisullu ulorianar- tut ingalassimaniassagaat • kinguaassiuutitigut atorerlugaaner- mikkut imaluunniit pasitsaassaqaarner- mikkut sumut saaffiginninnissartik, ikiortissarsiornissartik tapersersorne- qarnissartillu ujtartussallugu ilisimassa- gaat <p><i>Aangajaarniutit inuulluarniutillu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • angerlarsimaffimmi atuariammilu aangajaarniutit inuulluarniutillu nas- saassaasut assigiinngitsut pillugit ilisi- masaqassasut • aangajaarniutinik inuulluarniutinillu atornerluineq qanoq ililluni ingalassi- maniarneqarsinnaanersut assersuusior- figisinnaassagaat <p><i>Isumannaallisaaneq</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • imminnut allanullu angerlarsimaffim- mi, atuariammilu avataani, angallannermi pinngortitamilu ilaatillu- git, isumannaallisaanermut malittarisas- sat atorsinnaassagaat • angerlarsimaffimmi atuariammilu ikiueqqaarnermi periaasissat tunnga- viusut ilisimassagaat <p><i>Inuunermi pisartut</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • inuunermi pisut pingaarutillit pillugit eqqarsaatiminnik ersersitsisinnaassasut 	<p><i>Asanninneq, isumaginninneq kajunger- nerlu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nammineq allallu asaneqarnissamik asanninnissamillu aamma isumagine- qarnermik isumassuinissamillu pisaria- qartitsinerat ilisimaarissagaat • peqqissumik inooqataanerminni pissut- sit aamma namminneq killissamik qaangerneqaarnerini misigisat immik- koortissagaat • sumiginnaanerit assigiinngitsut, tassun- ga ilanngullu meeqqanik kinguaassiuu- titigut atorerluineq, ilisimasaqarfigis- sagaat • nalinginnaasumik inuttut atoqatigiittar- neq, nappaatipalaanillu tunillaassuineq illersuutillu ilisimasaqarfigissagaat <p><i>Aangajaarniutit inuulluarniutillu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • aangajaarniutinik atorerluinerup, tassunga naamaaneq, pujortarneq ime- rajuttuunerlu ilanngullugit, imminer- mut, ilaquttanut, qanigisanut inuiaqati- giinnullu sivikitsumik sivisuumillu ti- mikkut, tarnikkut inooqatigiinnermullu kinguneri ilisimasaqarfigissagaat • peqatit, ilaquttat, tusagassiuutillu aangajaarniutinik inuulluarniutinillu atornerluinermut tunngatillugu sunni- nerat ilisimassagaat <p><i>Tarnikkut timikkullu innarluutillit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tarnikkut timikkullu innarluutit sumiif- finnilu timikkut tarnimikkullu innarluu- tillit naapittakkat qanoq pissusilersorfi- ginissaat tamatigoortumik ilisimasaqar- figissagaat <p><i>Inuunermi pisartut</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • inuuneq toqulu, annaasaqarnissamut ernumaneq, inuunermik nuannaaruti- ginninneq toqumillu ernummateqarneq oqaluserisinnaassagaat 	<p><i>Asanninneq, isumaginninneq kajunger- nerlu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • sumiginnaaneq, tassunga ilanngullugu kinguaassiuutitigut atorerlugaaneq, meeqqanut qanoq sunniuteqaarnerisut paasisimasaqarfigissagaat taamatu- munngalu ersiutit assigiinngitsut ilisi- masaqarfigalugillu malugissagaat • kajungereqatigiinnermi ileqqut assi- ginngitsut, soorlu taamaaqatiminnut tiinganeq, arnanut angutinullu tamagin- nut tiinganeq tiingassuseerunnerlu ili- simasaqarfigissagaat <p><i>Aangajaarniutit inuulluarniutillu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • katsorsaariaatsit assigiinngitsut, tama- tumunnga ilanngullugit tupamik, imi- gassamik, aalakoornartumik, ikiaroor- nartumik assigisaannillu atorerluineq, ilisimasaqarfigissagaat aamma katsor- saaviit peqatigiiffiillu nunatsinniittut ilisimassagaat <p><i>Tarnikkut timikkullu innarluutillit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • timikkut tarnimikkullu innarluutit qanoq ilaqutariinnut sunniuteqaarneri inuiaqatigiinnillu tamakku qanoq suliu- niuteqaarfigineqaarnerisut tamatigoortu- mik ilisimasaqarfigissagaat <p><i>Inuunermi pisartut</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • suut imminormermut pequtaasinnaasut imminornaveersaartitsiniarnermullu periaasiusinnaasut ilisimasaqarfigissa- gaat

<i>Nukarliit</i> atuarfianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	<i>Akulliit</i> atuarfianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut	<i>Akulliit</i> atuarfianni atuartitaareer- nerminni naatsorsuutigineqarpoq atuartut
Suleqatigiinneq attaveqatigiinnerlu		
<ul style="list-style-type: none"> • misigissutsit ajunngitsut ajortullu ilisarisinnaassagaat, oqaluttuarisinnaassagaat inuttullu akueriuminartumik qisuariarfigisinnaassagaat • akornusiinatik tusarnaarluarsinnaassasut • allat oqaasii qisuariarfigisinnaassagaat • allat misigissusii iliuusiulu isummerfigisinnaassagaat kiisalu pisunut assigiinngitsunut inuit assigiinngitsumik misigisarnerannut paasininnertik takutissinnaassagaat • allanut ajornartoormermi pakatsissutitik imaluunniit kamaatigisatik misigissutsitik aallaavigalugit ersersissinnaassagaat • assigiinngitsutigut qisuariarsinnaallutillu ajornartorsiutinik aaqqiiniansinnaassasut • eqimattani minnerusuni suleqatigiisinnaassasut sulinermilu peqataanertik ilisimaarissagaat allallu periarfissisinnaassallugit • atuaqatit ilinniartitsisorlu suleqatigalugit pissusilersoqatigiinnissamut, tassunga ilaatillugit qinngasaarineq malersuinerlu pinaveersaarinarlugit kiisalu klassimi suleqatigiinnermi ataqatigiinnermilu ajornartorsiortoqalersillugu qanoq ataatsimut periaasissanik, isumaqatigiissutuliussasut 	<ul style="list-style-type: none"> • tusarnaarluarneq nalinginnaasuutissagaat • allat oqaasiinut, iliuusiinut suliaannullu nersualaarinnissasut tunngavilersukkamilu isornartorsiuiussasut • oqaatsitik, iliuutsitik suliatillu pillugit nersualartissasut tunngavilersukkamilu isornartorsiortissasut, taakkulu ammasumik isummerfigisagaat siuariarfiusumillu atorluassagaat • inoqatit aamma nammineq allallu akornanni ajornartorsiortoqartillugu aaqqiiniutaasinnaasut, tassunga ilaatillugu allanik ajuallatsitsinani nammineq pisinnaatitaaffinnik noqitsineq, atussagaat • eqimattani mikisuni angisuunilu suleqataasinnaassasut imminerlu allallu isumaat pingaartitaallu periarfissaqartissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • attaveqatigiinnermut piginnaasatik, ajornartorsiutinik qaangiinarnermut periaatsitik suleqateqarsinnaanermullu piginnaasatik ineriartortittuassallugit ilisimassagaat • eqimattat peqataaffigisamik toqqissimanissaannut akisussaaqataassasut
Ilinniartitaaneq inuussutissarsiuteqarnerlu		
<ul style="list-style-type: none"> • sumiiffinni ataasiakkaani suliffeqarfiit assigiinngitsut arlallit ilisimasaqarfigisagaat • inuussutissarsiutit assigiinngitsut arlallit, tassunga ilanngullugit akissarsiaqarluni namminerlu piumassutsimik sulineq, ilisimasaqarfigisagaat • inuit piginnaassutsitik sapinngisatillu ilaqutariinni, atuarfimmil inuiaqatigiinnilu qanoq atorneraat ilisimasaqarfigisagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • atorfeqarnermi iluatsittumik siuariarfissat najukkami, nuna tamakkerlugu nunanilu allani ilisimasaqarfigisagaat • najukkami nunarsuarmilu tamarmi ilinniarsimasut sulisut sorliit atorfissaqartinneqarnerpaanersut aamma ilinniakkat inuussutissarsiutillu sorliit pisariaqartinneqannginnerusut ilisimasaqarfigisagaat • inuussutissarsiut toqqagartik misilissimassagaat, tassannga pissarsiartik tassungalu soqutiginninnertik nalilersimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • ilinniagaqarnissamik inuussutissarsiutillu kissaatiminnut, tassungalu ilaannullu suliffeqarfimmik namminersortumik pilersitsinissamut, periarfissatik killissatillu ilisimassagaat • inuussutissarsiut alla ataaseq toqqagartik imaluunniit amerlanerit misilissimassagaat, tassannga pissarsiartik tassungalu soqutiginninnertik nalilersimassagaat • ilinniagaqarnissaminnik inuussutissarsiutissaminnillu toqqaasimassasut taakkulu aallarnisarnissaannut pisariaqartumik ingerlaqqeriarsimassasut

***Inuttut inerikkiartornermi
ilikkagassatut pilersaarutit***

*B: Ilikkagassatut anguniagassat aamma atuartitsinissamut,
naliliinissamut atortussatullu siunnersuutit*

Nammineq anguniagassat pilersarusiornerlu	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • pissutsiminnik piginnaassut-siminnillu piviusorsioortumik isiginnittaaseqassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut eqimattakkaanut agguarneqassapput. Eqimattat tamarmik inuttut pissutsinik piginnaasanillu pitsaasunik logbogimut allattuissapput. Atuartut eqimattakkuutaarlutik inuttut pissutsit piginnaasallu taakku qanoq ilillutik <ol style="list-style-type: none"> 1. atuaqatigiinni 2. inuiaqatigiinni 3. inunnut ataasiakkaanut pissutsinik pitsannortitsisinnaaneriniq oqaluuserinnillutik paasiniaatikkit. Atuartut isummatik eqimattanut allanut saqqummiutissavaat. Atuartut ataasiakkaat pissutsit pingasut namminneq pikkoriffigisamittut isumaqarfisatit namminneq logbogiminnut allassavaat. • Atuartut eqimattanut agguataarneqassapput, taakkunanilu pissutsit ajorinngisatit oqallisi-gissavaat, inuttullu pissutsinik pitsaasunik allattuffiliorlutik. Kingorna qanoq ililluni inut-tut pissutsit taakku klassimi, inuiaqatigiinni namminermilu pissutsinik pitsannoriartitsi-sinnaaneri nassuiaasiussavaat. Tassannga sammisaqarnermi allattariarsornermut ilapittuu-titut kalaallisut atuartitsineq ilanngunneqarsinnaavoq.
<ul style="list-style-type: none"> • ilinniaqqinnissaminnut, atorfeqarnerminni siuariar-nissaminnut imminnullu pilersarusiuunnerminnut piviusorsioortumik angunia-gassalissasut immikkuulut-tunillu anguniagassalersus-sasut, taakkulu piviusunn-gortinnissaannut pisariaqar-tumik ingerlaqqeriarsimas-sasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Immikkoortumi ”Ilinniartitaaneq inuussutissarsiu-teqarnerlu”-mi ilikkagassatut angunia-gassat pingajuat takuuk. <p>Pineqartumi atuartitsineq ilinniartitsisoq siunnersortaasoq (rådgivningslæreri) inuussutis-sarsiuinulluunniit tunngasunik siunnersuiner-mi inuit suliaqartut peqatigalugit iluaqataa-sumik pilersarusiorneqarsinnaavoq.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • inuiaqatigiit ineriartornerat pisariaqartitaallu, nammi-neq piginnaasat soqutigisal-lu ilutigalugit ilinniagaqar-nermut atorfeqarnermilu siuar-iaqqinnermut tunnga-tillugu ingerlaavartumik nalilersuineq, naleqqussar-neq anguniakkanillu allann-guineq piareersimaffigissa-gaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilikkagassatut anguniagassaq tulleeq takuuk. <p>Pineqartumi atuartitsineq ilinniartitsisoq siunnersortaasoq (rådgivningslæreri) inuussutis-sarsiuinulluunniit tunngasunik siunnersuiner-mi inuit suliaqartut peqatigalugit pilersaru-siorneqarluarsinnaavoq.</p>

Namineq anguniagassat pilersaaruserlu	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Saqqummiussinermi atuortoq inuttut pissutsinut piginnaasanullu piviusorsioortumik isiginnittaaseqarnerseq maluginiarneqassaaq. • Atuortup inuttut piginnaasani qanoq paasinerlugit logbogiminut allassavai. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Immikkoortumi "Ilinniartitaaneq inuussutissarsiuqarnerlu"-mi ilikkagassatut anguniagassat pingajuat takuuk. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Ilikkagassatut anguniagassaq tulleeq takuuk. 	

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • ilinniarnermi atorfirmilu siuariaqqinnermi ingerlaavartuusuni ilisimasat piginnaasallu ineriartortittuarnissaasa pingaarutaat ilisimassagaat • inuaqatigiit ineriartornerat pisariaqartitaallu, nammineq piginnaasat soqutigisallu ilutigalugit ilinniagaqarnermut atorfeqarnermilu siuariaqqinnermut tunngatillugu ingerlaavartumik nalilersuineq, naleqqussarneq anguniakkanillu allannguiineq piareersimaffigissagaat 	<p>Atuartitsineq alloriarfiup affaani kingullermi inuaqatigiilerinermik (<i>Aningaasaqarneq, inuussutissarsiorneq teknologilu</i>) atuartitsineq peqatigitillugu pilersarusiorneqassasoq kaammattuutigineqarpoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuartut inuaqatigiilerinermi atuartitsinikkut nunarsuarmi nioquttissioraatsinik inuussutissarsioraatsinik ineriartortitsinerup killiffiinik pingaarnerusunik ilikkagaqareerpa, tassunga ilanngullugu teknologip ineriartornera, atuaqatigiit eqimattanut 4 – 5-inut aguarneqassapput. Eqimattat tamarmik inuussutissarsiummik ataatsimik sammisaqartinneqassapput. Inuussutissarsiutit assigiinngisitaartinniarneqassapput, soorlu nujalerisut, bygningsingeniorit, iffiortut, illussanik titartaasartut pædagogillu. Klassi/holdi inuttakippat eqimattat tamarmik inuussutissarsiutinik marlunnik sammisalerneqassapput. Eqimattat tamarmik apeqqutit uku akissuteqarfigissavaat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Nalunngisat ilisimasallu suut atavartumik nutaanik ilaartornissaat pikkorissarfiginisaallu iffiortumut, pædagogimut il.il. pingaaruteqarpat? 2. Inuussutissarsiutip ineriartortinnerani inuaqatigiit piumasaqaataat suut sunniuteqarnerpaappat? 3. Piumasaqaatit taakku naammassiarlugit iffiortoq, pædagogi il.il. qanoq iliorsinnaava? 4. Ineriartornermut malinnaarusunngikkaanni qanoq pisoqarajuppa? Eqimattat tamarmik inermiliussatik imminnut saqqummiussussavaat. Eqimattat tamarmik saqqummiussereerpa eqimattat tamarmik ilamik saqqummiussaannut qisuariaateqarlutik oqaaseqarfiginnissapput: Arlaat maluginiarneqarluarsimava, aamma/imaluunniit pisisitsit arlaat iqimattanit puigorneqarsimappat? <p>Atuartitsinerup ingerlanissaa pillugu piffissamik sioqutsilluarluni atuartut ilitsersorneqassapput, taamaalilluni tamarmik immikkut piareersarnissaminnut piffissaqarsinnaaqqullugit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuartut tamarmik imminnut isigisinnaanngorlutik ammalortunngorlutik issaassapput. Atuartut tulleriiaarlutik tamarmik immikkut apeqqutit uku akissuteqarfigissavaat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ukiup atuartitsiviusup kingulliup ingerlanerani ilinniagaqarmissat inuussutissarsiuteqalernissallu pillugit anguniakkatit allanngortissimavigit? 2. Sooq imaluunniit soormi naami? 3. Pisariaqassappat, anguniagassatit ukiuni tullerni allanngortittaqattaalersarpigit? 4. Suna ilinnut pingaarnerpaava: inuaqatigiit pisariaqartitaat imaluunniit illit nammineq pisariaqartitit soqutigisatillu? 5. Ingerlaavartumik naliliinissamik, pissutsinut nutaanut sungiussiniarnissamik anguniakkanillu allanngortitsinissamik piumasaqaatit pitsaasuuppat, unammillernartuuppat, ineriartornermut iluaqutaappat imaluunniit ajornakusoortisippat? Sooq? Saqqummiussisoqareernerani atuaqatit oqaaseqarfiginnillutillu itisiliissutaasunik apeqqu-teqassapput. • Piumasaqaatit/pissutsit eqqartorneqartut allattarfissuarmut allattornerisigut ingerlasimaneq eqqikkaruk. Pingaarnarpaasut eqqaaneqassapput, soorlu imaattut: inuaqatigiit atavartitsinissamik piumasaqaataat, tassunga ilanngullugit nioquttissiat økologii sianigalugu pilersitat, sullerissutsimut tunngasut, mutit, meeqqanut ilinniarnermullu isiginnittaatsit, nioquttissiat ataasiakkaat ajortunngujaassusiinut, akiinut pigiumaneqassusiinullu piumasaqaatit. Tamakku ilanngunneqarsimanngippata ilanngussassatut allanneqassapput atuaqatigiillu peqatigalugit oqaluuserineqassallutik. Naggataagut apeqqut una aallaavigalugu oqallittoqassaaq: Inuussutissarsiuteqarpa ilisimasanik nutaanik piginnaassutsillu nutartertuarnissaannik piumasaqaateqarfiunngitsunik? Ineriartornerup inuaqatigiinnut inummullu ataatsimut pitsaaqutai ajoqutaalu pillugit atuaqatigiit oqalliseqatigikkat. Atuaqatigiit apeqqutit uku eqqarsaatigissavaat: Inuaqatigiinni ineriartortuarnermi suut pitsaasuuppat aamma suut pitsaannginneruppat? Suullu innunut ataasiakkaanut pitsaasuullutillu pitsaannginneruppat?

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Saqqummiussineq oqalunnikkut pissaaq – ammalortunngorlunilu issaalluni ingerlanneqassalluni. Ilinniartitaanerup suliffimmilu angusaqarniarneq ingerlaavartumik ineriartortuunera atuartut saqqummiussinermi ilisimaneraat maluginiaruk. Pissutsit ilin- niaqqittuarnissamik pisariaqalersitsisut atuartut tikkuartorsinnaaneraat maluginiaruk. 	

Inuttut ineriartorneq	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<p><i>Inuttut naleqassuseq</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • anguniagaliussanut sulianulu tunngatillugu inuttut naleqassuseq tatiginerlu ersersissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Immikkoortumi ”Ilinniartitaaneq inuussutissarsiuteqarneq”-mi ilikkagassatut anguniagassat pingajuat takuuk. • Matumani isiginnaartitsinermik, nipilersornermik timillu aalatinneranik ilinniartitsineq iluaqutaasumik ilanngunneqarsinnaavoq atuartut imminnut tatigileriaartornissaat siunertaralugu.
<ul style="list-style-type: none"> • inooqatigiinnermi pissutsinik assigiinngitsunik ineriartortitsinermut ataavartumilu peqateqarsinnaanermut pingaarutilinnik inuttut piginnaasaqassat • eqimattat peqataaffigisamik toqqissisimanissaannut akisussaaqataassat 	<p>Ilikkagassatut anguniagassat arlallit tulliuuttu atuartitsissutigineqarnissaat ataani tulleriarineq naapertorlugu immikkoortulli ataasiakkaat imminnut maliinnartingikkaluarlugit iluaqutaasumik pilersaarusiorneqarsinnaavoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuaqatigiit eqimattanut 3-5-inut inuttalinnut agguakkit. Inuttut piginnaanerit suut inuit akornanni pissutsit pitsaasut ineriartortillugillu piujuaannartinnissaannut pingaaruteqarnerisut oqallisigittillugillu ataatsimoorumik isummorsorfigitikkitt – tassa ikinngutit/suleqatit nuannaralugit aammalu ikinngutitaartorluni/ikinngutigiinnerit piuinnaartillugit. Piginnaanerit minnerpaamik tallimat suussusii saqqummiunneqassapput allattoreqarlutillu. Eqimattani sulereerermi inerniliussat piginnaassutsit pisariaqartut toqqarneqartut soq toqqarsimani tunngavilersorlugit eqimattani tamanit saqqummiunneqassapput. Tamatum kingorna atuaqatigiit/holdit tamarmik inerniliussat saqqummiunneqartut oqallisigissavaat, inaarutaasumillu inerniliussaq, tassa inuttut piginnaassutsit pingaarnerpaat, ataatsimoorutunngortillugit plakatumit allattorlugit, taannalu atuaqatigiit inaanni nivinngaannartillugu allatulluunniit toqqorlugu ilikkagassatut anguniagassat tulliuuttu atuartitsissutigineqarnissaannut atatillugu atorneqassaaq. • Inuit assigiinngitsut akornanni inuttut piginnaassutsit suut attaveqarnermut, tassanngalu ataavartitsinermut pisariaqarnerisut pillugit allataq tigujuk (atuartitsinissamut siunnersuut siulianiitooq). Atuartut oqaatigisaat kingornalu atuaqatigiit oqallisigisaat uteqqikkitt. Atuartut tamarmik immikkoortuurlutik apeqqutit tulliuuttu 20 min. missaani sivisutigisumi sammissavaat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Atuaqatigiit tamarmiusut akornanni eqimattaniluunniit peqataaffigisanni atugarissarinnissamut suleqatigiinnermiluunniit akisussaaqataavunga? 2. Qanoq? 3. Piginnaassutsit isumaga naapertorlugu atuaqatigiit akornanni eqimattanullu assigiinngitsunut tunngatillugu ineriartortitsinissamut piuartitsinissamullu pisariaqartut atorpakka? 4. Arlaanni pikkorinnerusariaqarpunga? 5. Atuaqatigiit eqimattanut 4-5-inut agguakkit, inerniliussatillu/akissutitillu imminnut saqqummiullisigitt. Eqimattani peqataasut sinneri malinnaallutik naalaarnissaannut ilit-sersuunneqassapput aammalu pitsaasumik ineriartortitsiviusumillu akisuteqarnissaannut ilit-sersorneqarlutik. • Apeqqutit makku aallaavigalugit atuaqatigiit oqalliseqatigikkitt: <ol style="list-style-type: none"> 1. Tamatigorluinnaq unneqqarinneg pisariaqarpa? Taamaangippat qaqugukkut? 2. Tatiginassuseq tatiginanngissuserlu qanoq paasisariaqarpat? 3. Ikinngut/suleqat imminut allanulluunniit tatiginanngitsumik pissusilersortoq malugi-gaanni taava qanoq pissusilersortoqassava? 4. Tamatigut ”isiginngitsuusaaginnartoqartassava”? 5. Inuit akornanni pissutsit pitsaasut ineriartortinneqarlutillu piujuaannartinnissaat kiap akisussaafigaa? • Eqimattat misilittagaat atuaqatigiit tamarmiusut oqallisigissavaat. Apeqqutit tulliuuttu oqallisigineqassapput: <ol style="list-style-type: none"> 1. ”Akisussaafigimmik tigusineq” qanoq kinguneqartarpa? 2. Isumarput naapertorlugu immitsinnut naammagivugut, pikkorinnerulersinnaavugulluunniit? Taava qanoq? 3. Suleqatigiinnerup pitsaasup pilersinneqarlunilu attannissaannut suut tunngavittut pisariaqarpat? <p>Ajornaangippat soorlu malinnaalluni naalaarneq, allat isumaannut ataqqinninneq, inunnik allanik akuerinnissinnaaneq imminullu ataqqineq atuartut ilanngullugit eqqaassavaat.</p>

Inuttut ineriartorneq	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Immikkoortumi ”Ilinniartitaaneq inuussutissarsiuteqarneq”-mi ilikkagassatut anguniagassat pingajuat takuuk 	
<ul style="list-style-type: none"> • Kammalaatinut ikinngutinullu attaveqatigiinnerup ineriartortinnissaanut piginnaassutsit pisariaqartut atuartut saqqummiussinerminni paasillaarsimaneraat maluginiaruk. Pissutsit toqqarneqartut atuartut tunngavilersorluarsinnaaneraat maluginiaruk. • Ilorrisimaarnermut suleqatigiinnermullu atuartoq saqqummiussinermini takutitsinersoq maluginiaruk. 	

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<p><i>Peqqissuseq</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • timimik kalerrisaarutaat eqqumaffigissagaat peqqis-suunertillu akisussaaffigis-sagaat 	<p>Ilinniartitsissummi ”piffinni toqqakkat” peqatigitillugu atuartitsineq pilersaarusiorneqassa-soq kaammattuutigineqarpoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peqqissuseq atuartunut qanoq isumaqarneris nassuiartiguk. Peqqissutsimut tunngassu-teqartut assigiinningsut (soorlu timimut tunngasut, inuuniarnermut tunngasut, misigissut-sinut tunngasut anersaamullu tunngasut) oqaluuserisigit, pissutsillu ataasiakkaat pillugit assersuusiortikkitt. Plakatinik, collage-nik (pappiaqqanik qiortakkat) sulianilluunniit allanik ataatsimut katil-lugit inuusuttuaqqamik peqqissumik takutitsisumik sanaaqartikkitt. Atuartut plakatinik allanilluunniit inuunerup peqqissup suuneranik paasinninnerminnik takutitsisumik sanaaqannginneranni naliliinermi tunngaviusassanik saqqummiussivigine-qassapput. Atuartut suliamik imarisaanik, tassa saqqummiussap isikkua apeqquataatinna-gu, naliliivigineqarnissartik paasisimagaat qulakkeeruk. Makku ilaatigut toqqammavigi-neqarsinnaapput: <ol style="list-style-type: none"> 1. Peqqilluni inuunerup suut pitsaasutut isigineqartussaannersut pillugit ataatsimoortu-mik paasinninnermik saqqummiussineq. 2. Misigissutsinut, timimut, inunnut attaveqarnermut tarnikkullu peqqissuunerup at-tuumassutillit immikkoortitaakkat ilanngunneqassapput. 3. Saqqummiussaq atuartumut namminerup attuumassuteqarpoq, atuartullu inuttut nammineq isumaanik takutitsisuussalluni. • Isummat sammisallu peqqissumik inuuneqarnermut iluaqutaasut atuartut suussusersissa-gaat qinnuigikkitt. Taakku allattaavimminnut/ dagbogiminnut allassavaat. • Atuartut tamarmik periutsimik peqqinnartumik nutaamik anguniagassaminnik toqqaassa-sut siunnersuutiguuk, taassumalu inuttut anguniagassaanissaa, taassumalu piviusunngor-tinnissaanut alloriarnerit pisariaqartut tiguunissaat siunnersuutiguuk. • Atuaqatigiit eqimattanut mikisunut agguakkit, namminerlu toqqakkat (soorlu pujortartar-nerup, pisunnermut cykelernernulluunniit taarsiullugu biilertarnerup aammalu qalariaan-narnik peqqinnangitsunik nerisaqarnerup) namminerup allanullu peqqinnissakkut qanoq kinguneqartarneri pillugit assersuusiornissaannik qinuigikkitt.

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut inuttut anguniagassamik qanoq angunissaat pillugu iliuusissatut pilersaarummik saqqummiussippata (soorlu peqqinnarnerusunik nerisarnissaq) qisuariaait namminerlu naliliinerit apeqqutit uku atorlugit sukkanerulersikkitt: <ol style="list-style-type: none"> 1. Anguniakkami tassani suna ilinnut pingaaruteqarpa? 2. Iluatsilluarnissannut suna tunngavissaraajuk? Anguniakkat aamma/imaluunniit iliuusissatut pilersaarutit qanoq iluatsittumik atuutilertinnerlugu qanoq ilillutit paasissaviuk? 3. Iluatsinnissavit piviusunngortinnissaanut periarfissatit qanoq ilillutit pitsaanerulersissinnaavigit? • Plakati timip takussutissiineranik atuartullu anguniagaanik kiisalu taassuma nammineq oqariartuutaanik takutitsinersoq maluginiaruk. • Saqqummiussinermi assersuutigineqartut naleqquttuunersut, timikkut tarnikkullu peqqinnermut sunniutinik oqaluttuarinninersut aammalu toqqakkat taakku allanut qanoq sunniuteqarsinnaaneratt pillugit nassuiaasoqarnersoq maluginiarneqas-saaq. 	<p>Annie Hagel: Livet er dit – en bog om sundhed med tilhørende opgavebog. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik</p> <p>Dagens tilbud, SFC, 1985, Video, Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Du bli`r, hvad du spiser. 1-2, Statens Husholdningsråd, 1986, Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Hvad spiser vi? 1-4. LFU. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Tyg på den! SID, 2001. Klasesæt. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Pujortartarneq 1-3. Pilersuiffik, 1986. Lydbånd. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Stærk tobak, Tobaksskaderådet, 2000, Video, Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Lotte Kjærup: God til at være dig! Forlaget Her&Nu, 1998. Klasesæt. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<p>• tusagassiuutit peqqinneq peqqinnerullu imminerminnut sunniutai pillugit tusarliussaannut nassuiaataanullu isorinnittumik isummerfiginnissasut</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KNR-imit takoqusaarutininik marlussunnik videomut immiussigit taakkulu atuartunut takutillugit qinnuigalugillu angerlarsimaffimminnit aviisinik nassassasut. Aviisit sapinnigisamik assigiinnigissitaartuunissaat qulakkeeruk. Atuaqatigiit eqimattanut 4-5-inut agguakkit, allaaserisanilu taakku isumaat malillugu uagut peqqissuunissatsinnut sunniuteqarsorisatik tamaasa toqqartussagaat qinnuigikkit. Tamatuma kingorna ukuningga qinnuigikkit: <ol style="list-style-type: none"> 1. nioqutissat periutilluunniit pillugit toqqaannartumik toqqaannangitsumilluunniit oqariartuutit suussusilerneqassasut 2. paasissutissat eqqortut misigissutsinulluunniit saaffiginninnerit immikkoortinneqassasut 3. saaffigisat kinaassusersineqassasut /kikkuussusersineqassasut – oqariartuut kikkunnt sammitaava? 4. saaffigisanut oqariartuutit anngunnissaa siunertaralugu periutit/iliutit atorqartut paasineqassasut <p>Eqimattat saqqummiussereernerini takoqusaarutininut paasissutissanullu isorinnittumik tamatigit isiginnittaaseqarnissap pingaaruteqassusia oqaluuserineqassaaq.</p> • Uagut paasinninnerput malillugu ullumikkut timi ajoquteqanngilluinnartoq qanoq isikkoqarneris pillugu paasinninnerput atuartut assersuusiussagaat qinnuigikkit. Iisartakkanik atuinnermut, tassunga ilanngullugit sanigorsaatitut, nukkasaatitut aammalu isikkorissarluni pilattartinnernut ajornartorsiuutit attuumassutillit ilanngullugit tikinneqassapput. Taakkunani naleqqutinngitsut peqqinnissamullu ajoqutit oqaluuserisigit, ilanngullugulu iisartakkat isikkorissarluniunniit pilattartinnerit atorqarneri qanoq pisoqartillugu iluaqutaanersut. • Tusagassiuutit avatangiisillu saluttuunissamik pingaartitsinerannut tunngatillugu peqqinnissaqarfup sinniisaanik – illilluunniit nammineq – nappaat ”Anoreksi” aamma ”Bulimi Nervosa” pillugu oqaluttuartsigit. • Takoqusaarutit toqqaannangitsut taakkulu qanoq sunnertarneraatigut atuartunit eqqummaariffigineqarnissaat pingaaruteqarpoq. Oqallinnissamat tulluuttut toqqammavittut saqqummiutikkitt: <p>Arnanut aviisini sapaatip akunnikkaarlutik saqqummersartuni amerlanerit tarnutit sanigorsaatit, eqaarsaariaatsit nutaat, nerisassat peqqinnartut pillugit atuakkat aammalu nerisassat orsutakitsut (sanigorsaatit) ammillu eqinganeranut tarnutit il.il. pillugit allaaserisaaqqanik saqqummertoqartarpoq. Taakku paasissutissiisutaappat imaluunniit tassaappat toqqaannangitsumik piseqqusaarutitut saqqummiunneqartut? (Toqqaannangitsumik piseqqusaarutininik amerlasuunik peqarpoq – mutininik nioqutissiortunit, tarnutiliortunit, pinnerisaasiortunit, nujarissaasiortunillu il.il. nioqutissaatimik allaaserineqarnissaat siunertaralugu aviisit sapaatip akunneranut ataasiarlutik saqqummersartut aningaasarpasuarunik pissarsisarput.)</p> <p>Ilisimatusarnerit paasiuminarsakkat aammalu timitsinnut tarnitsinnullu peqqinnartutut inerniliinerit tamatigit tatigineqarsinnaappat? (Suna ilumoortuunersooq, ajunngitsuunersooq eqqortuunersorlu pillugit paasinninnerit piffissap ingerlanerani nutaanillu misissuinnerit inernerisa kingunerannik allanngorartuarput. Aamma ilisimatuut ilaat suliffeqarfinit akilerneqarlutik taakkua suliakkiussaannik misissuisinneqartarput. Inernerisat tunisassior-tup kissaatigisaanit allaaneruppata, tamanna ilisimatuut ilumoortuunissaanut/unneqqarinnissaannut ajornartorsior-titsilersinnaavoq.)</p> <p>”Qanoq pitsaasumik isikkoqarnerput” pillugu paasinninnitsinnut tusagassiuutit qanoq sunniuteqartigisarneri, taamaalillunilu uagut immitsinnut allanullu paasinninnita, atuartunit ilisimaneqarnissaa pingaaruteqartuuvooq.</p>

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Peqqinnermut tunngasunik takoqqusaarutit toqqakkat atuartup saqqummiussinermi isorinnittumik aallaavilerluni saqqummiunnerai, taamaalillunilu piseqqusaarutini toqqaannangitsumik oqariatuutit paasisimanagerai maluginiaruk. 	<p>Spiseforstyrrelser - forekomst, årsager, symptomer, tidlige tegn. Sundhedsstyrelsen, 1999.</p> <p>Fakta om spiseforstyrrelser. Sundhedsstyrelsen, 1999.</p> <p>Tidlige tegn på spiseforstyrrelser – en tidlig indsats nytter, til forældre, lærere og pædagoger. Sundhedsstyrelsen, 1999.</p> <p>Caralines historie. TV2, 1995. Pilersuif-fik. Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Spiseforstyrrelser. www.jikes-forum.dk</p> <p>www.spiseforstyrrelser.dk</p> <p>www.sylfiderne.dk</p> <p>www.anoreksi-bulimi.dk</p> <p>www.spiseroeret.dk</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuutit
<p data-bbox="181 170 288 199"><i>Ilaqutariit</i></p> <ul data-bbox="181 282 488 394" style="list-style-type: none"> • ineqarnerup inigisallu qanoq issusiata ilaqutariinnut pingaarutaat ilisimasaqarfisgissagaat 	<p data-bbox="523 197 1394 255">Atuartsinerup ilaa <i>Ilaqutariit</i> inuiaqatigiilerinermik atuartsinermut peqatigitillugu iluaqutaasumik pilersaarusioneqarsinnaavoq.</p> <ul data-bbox="523 282 1406 976" style="list-style-type: none"> • Atuaqatigiit eqimattanut minnerusunut agguakkit, eqimattallu tamaasa immikku ilaqutariinnik assigiinngitsunik suliarisassaannik tunikkit. Ilaqutariit ineqarnermilu pissutsit assigiinngitsut atuartut namminneerlutik siunnersuusiussavaat. Eqimattat ilaqutariit sammisamik atugaat imminnullu qanoq pissuseqarfiginerat oqallisigeqqaassavaat. Tamatuma kingorna eqimattat ilaqutariinni sammisaminni aasaanerani ukiuuneranilu ulluinaat marluk qanoq ingerlasarnerat nassuiassavaat. Sulerisarpat, ataatsimoor-nissaminnut immikkoornissaminnullu qanoq periarfissaqarpat suullu ataatsimoor-nissamut immikkoornissamullu aporfigivaat, kiisalu qanoq ippat? Eqimattat ilaqtutamik ulluinaasa ingerlasarnerat isiginnaartitsissutinngorlugu saqqum-miutissavaat. • Taamatut sammisaqarneq atuaqatigiinni oqallinnermik naggaserneqassaaq. Uku apeqqutigikkit: Ilaqutariit sorliit ingerlalluernerpaajorpasippat? Sooq taamaappat? Angisuumik, kusanartumik naatsiivilimmillu illoqaraanni pilluarluni inuusoqartarpa? Sooq taamaappa/taamaangila? Tamatuma kingorna uku oqallisigineqassapput: Sumi najugaqassanersugut kia aalajanger-tarpaa? (Angajoqqaat, suliffiup, kommunip, Namminersornerullutik Oqartussat.) Angerlarsimaffik peqqissutsimut qanoq sunniuteqarpa? (Inissaqarnikkut, nungullariartor-nikkut, oqoqarneratigut.) Atuaqatinut, sunngiffimmi sammisasaqarfinnut il.il. naleqqiullugu sumi najugaqarneq qanoq sunniuteqarpa? ”Illu pilerigisaq” qanoq isikkoqarpa? • Atuarpit illu takorluukkatut pilerigisani oqaluttuariliuk – suut minnerpaatut piimasaqaatigisai nassuiartillugit.
<ul data-bbox="181 1030 488 1276" style="list-style-type: none"> • pissaqarniarnerup, aningaasaqarnerup suliffeqarnerul-lu ilaqutariit inuunerannut qanoq sunniuteqarnera, tamatumunnga ilanngullugit ilaqutariit meerartallit im-mikkut ittumik inissisima-nerat, paasisimasaqarfis-gissagaat 	<ul data-bbox="523 1030 1406 1554" style="list-style-type: none"> • Atuarpit ataatsimoorlutik ilaqutariit assigiinngitsorujussuit sisamat sanarfissavaat. Ilaqutariinniittut atsersigit, ukiulersigit, illoqarfimmik/nunaqarfimmik najugaqarfilersigit, aningaasatigut atugaat, soqutigisalersigit il.il. Atuaqatigiit eqimattanut sisamanut ag-guakkit, eqimattallu tamaasa ilaqutariinnik suliakkkikkit. Ilaqutariinni ulluinaq qanoq ittuusinnaava. Atuarpit allattaavimminnut allattuissapput. Allattukkatik tunngavingalugit atuarpit isiginnaartitsissutiginerarsinnaasumik allataqassapput. Ilaqutariit aningaasatigut suliffissaqarnikkullu atugarisaat qanoq ulluinnarni ilaqutariittut inuunerannut sunniute-qarnersut isiginnaartitsissutikkut takutinneqassaaq. • Inuusuttunut ineqarnermi pissutsit oqallisigineqassapput. Ineqariaatsini assigiinngitsuni pitsaaqutit pitsaannequtillu oqallisigisigit – namminerisamik ineqarnermi piginneqati-giilluniluunniit ineqarnermi, attartukkamik ineqarnermi inigisamilluunniit suliffik aqqu-tigalugu ineqarnermi. Ineqariaatsit assigiinngitsut, soorlu ataatsimoorluni ineqarneq kolle-gianilu ineqarneq, ilanngullugit oqaluserisigit. Inigisaq inuusuttumut inigisallugu pit-saasuullunilu peqqinnartuussappat qanoq taanna issanersoq apeqqutigiuq. Angerlarsimaffimmit nuunnissamut tunngatillugu atuarpit qanoq eqqarsaatersuuteqarner-sut oqaloqatigikkit – nammineerluni igasalerlunilu errorsarnissaq pissanganassava, oqi-liallannassava, nuannissava imaluunniit nuanniissava, kiserliornassava aamma pikku-naassava?

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Illugisap/inigisap avatangiisaasa ilaqutariinnut sunniutaat isiginnaartitsinikkut atuartut takutinnaat maluginiaruk; pisuni ilaqutariit qanoq periarfissaqarpat? • Avatangiisit pingaarutaannut ilisimasani atuartup illussatut pilerigisatut takorluukkaminik saqqummiussinermini atornerai maluginiaruk. 	<p>Boligen. Geografforlaget, 1989. Gruppesæt.</p> <p>Mennesker og huse 1-4. LFU, 1987. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut saqqummiussinerminni inaarutaasumillu oqallinnerminni inummut tunngasut (nammineq naleqassuseq kinaassutsimillu misigineq) aningaasaqarnermullu attuumassuteqartut paasillaarsimaneraat maluginiaruk (aningaasaqarnerup ilaqutariit periarfissaannut sunniuteqarnera). 	<p>Anaana, ataatalu sulerisarpat? Pilersuiffik, 1987. Lydbånd. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Arbejdsløshed. DR, 1992. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Arbejdsløshed – Hvad er det? DR, Lydbånd. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Kan man hvad man vil. Gyldendal AV. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • ilaqutariinnermi ingerlanerliornerit assigiingitsut ilisimasaqarfigissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Oqaaseq atuulluarsinnaannginneq – tassa arlaat iluatsilluarsinnaanngikkaagat – nassuiaruk. Ilaqutariit ulluinnarni eqqugaaffigisinnaasaat tamaasa – taamaalillunilu ilaqutariittut ”nalinginnaasutut” ingerlasinnaajunnaarnerannik kinguneqartarluni - atuaqatigiit eqqarsaqatigiiffigilisigit. Eqqartorneqartut tamaasa allassavasi taakkulu ataatsimut isigalugu ilaqutariit qanoq sunnertarneraat oqaluuseralugit. Pissutsit arlaat atuartunit equmaffigineqanngippata, taava ”taavami ima imalu pisoqarpat?”-mik aperineqarsinnaapput. • Atuartut namminneq eqimattanut inuttakitsunut agguassapput ilaqutariillu tamatigut iluamik ingerlasinnaannginnerannut pissutsit patsisaasut allattorlugit. Sammisag manna qulaani taaneqartumut ingiaqatigitinneqarsinnaavoq ilaqutariillu ajornartorsiutaat makkuninnga annertusillugit: inersimasortat arlaat imertalerpoq, inuusuttortat ilaat naamaarniartalerpoq, imigassamik ajornartorsiuteqarnerup ilaqutariinni persuttaasarneq nassataraa il.il.. Atuartut isiginnaartiteqqikkitt, tassanilu ajornartorsiutit aaqqiiviginissaannut siunnersuutiniq saqqummiussisinnaapput. Maanga killinnermi meeqqanut inuusuttunullu tunngatillugu kommunalbestyrelsip akissusaaffia (inunnut isumaginninnermut allaffimmut isumagissanngortinneqartoq), politiit angerlarsimaffimmi persuttaasarnermut tungatillugu suliaasaat qimarnuillu ilisimariilersussaavaat. • Ilaqutariinni persuttaasoqartarnerata qanoq ilaqutariit tamaasa sunnertarneraat pillugu taalliat ”Kalunnerit – Lænker” atuarsiuk. Atuaqatigiinni makku oqaluuserisigit: Sooq inoqarpa inoqatiminnut persuttaasartunik? Sunaana pissutigalugu taakku aappaminnut aamma/immaqa meeqqaminnut persuttaasartut? Persuttaasarneq qanoq ilaqutariit ulluinnarni inuunerannut sunniuteqartarpa? Tamanna unitsinniarlugu qanoq iliortoqarsinnaava? Sumut ikiortissarsiortoqarsinnaava?
<ul style="list-style-type: none"> • inuiaqatigiit avatangiisusut tusagassiuutillu ilaqutariinnermut isiginnittaasitsinnut ilaqutariinnillu pilersitse-riaatsitsinnut qanoq sunniuteqarneri ilisimasaqarfigissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilaqutariit nalinginnaasut ilaqutariillu ataatsimut isigalugit atuartut oqaluttuutikkitt. Ilaqutariit nalinginnaasut tassa ataata, anaana meeqqallu imaluunniit ataata meeqqallu. Ilaqutariit ataatsimut isigalugit tassa ilaqutariit siuliani taaneqartut, aataakkut, aataqqiikkut, angat, atsats, illoqqat il.il. ilanngullugit. Soorlu ukiut 50-iinnaat matuma siornatigut ataata, anaana meeqqallu arfinillit, arfineq marluk amerlanerusulluunniit nalinginnaasuunerat, ullumikkullu marluinnarnik immaqalu ataasiinnarnik meeraqartarnerup nalinginnaasuunerunera pillugu atuartut oqaloqatigikkitt. Taamatut ineriartorneq sumik patsiseqarpa? Oqaatsit nutaat soorlu ”paniliat”, ”erniliat”, ”ataatassiat” ”anaanassiallu” pillugit oqaloqatigikkitt. Qanoq ilillutik tamakku pilersit? Pissutsit taamaattuunerisa ullumikkut ilaqutariinnerup qanorittuunera oqaluttuunera? ”Kisermaajuneq” pillugu oqaloqatigikkitt. Sooq ”kisimiiittoq” atorneqarunnaarpa? Amerikamiunerusullu TV-kut isiginnaagassiarpassuiukua nutaat sumik imaqartut? Tamatuma kingorna atuartut qanoq siunissaminnik takorluugaqarnerisut, ilaqutariinnillu qanoq ittunik pilersitsinissaminnut kissaateqarnerisut, kissaatillu taakku sumit isumassarsiffigisimaneraat pillugu atuartut tamaasa aperikkitt. Atuartut eqimattanut pingasunut agguakkitt. Ilaqutariit ukiut 50-it matuma siorna inuusut, ilaqutariit ullutsinneersut kiisalu ilaqutariit namminneq meeqqiulernermik nalaanneersut pillugit isiginnaartitsisikkitt.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut suliatik takutitassiiviit isiginnaartitsinerillu atorlugit saqqummiutissa-vaat. Atuartut atuussinnaangiffiit ilaannik ilisimasaqalersimanersut maluginiaruk. 	<p>De voksne børn. Amtscentralen, 1990. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Ti år efter. KNR, 1992. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Når mor får bank, en mosaik om børn i voldsramte familier. Social Udviklingscenter SUS, 1998. www.nanoq.gl</p> <p>Det gør ondt når far slår mor. Foreningen for børn i voldsramte familier./ Ajortaaq ataatap anaana annersaraangagu, Foreningen Grønlandske Børnmiit nutsigaaq, 2003.</p> <p>Vivi Lyng Petrussen: Kalunnerit – Lænker, Atuagkat 2001</p> <p>Vivi Lyng Petrussen: Naalliutsitaanerup pissaanerani, Atuagkat 2001 – dansk udgave: I voldens magt</p> <p>www.nanoq.gl</p> <p><i>Ilinniartitsisumut</i> Jesper Juul: Familien og dens signaler. The Kempler Institute, 1992. Video. Pædagogiske udd. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ingerlaneq tamaat atuartut isiginnaagassiarissavaat. Atuartut ataasiakkaat inuiaqatigiit qanoq ilaqtariissutsimut sunniisarnerinik ilisimasaqarnermik takutitsinersut maluginiaruk. 	

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> erninnermut, katinnermut, avinnermut toqumullu tunngatillugu pisinnaatitaaffitik inuiaqatigiillu innuttaasunut malittarisassaasat piumasagaataallu ilisimasaqarfigissagaat 	<p>Atuartitsineq ataasiakkaarluni angerlarsimaffimmi suliassatut pilersaarusioneqassaaq, oqaatsillu atuartitsissutigineqarput sorliuneri apeqquataatillugit kalaallisut danskisulluunniit atuartitsinnermut peqatigitillugu pilersaarusioneqassasooq kaammattuutigineqarpoq. Atuartut tamatuminnga nalunaarfigineqassapput kiisalu suliarisaasa imaat oqaatsillu atornerqartut aallaavigalugit nalilerneqartussaaneriniq ilisimatinneqassallutik. Suliassaq annertuujuvoq, taamaattumillu piffissamik sivisuumik piffissaliisoqassaaq.</p> <ul style="list-style-type: none"> Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit FN-ip isumaqatigiissutaa 20. november 1989-imeersoq atuartut atuassavaat, suliassarlu ima qulequtsigaaq suliarissallugu ”Sooruna Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissuteqartoqartariaqarnera pisariaqartoq?” Suliqaq qulequttamut tunngatillugu eqqarsaatersuutiniq imaqarlunilu isumaqatigiissummi immikkortut suut soorlu pingaarnertut isigineqarnerat pillugu allattukkamik imaqassaaq. FN-ip isumaqatigiissutaata atuarnerni suliassaminnillu suliaqarnerminni atuartut suut eqqarsaatersuutigisimanerlugit oqallitsinneqassapput. Uku apeqquutigikkitt: Isumaqatigiissut nunarsuarmioqatigiinnit eqqortinneqarpa? Taanna nunatsinni eqqortinneqarpa? Sukkut eqqortinneqanngila? Sooq? Nunatsinni nunarsuullu sinnerani isumaqatigiissut eqqortinneqassappat suut naammassineqarnissaat pisariaqarpa? Atuaqatigiit eqimattanut sisamanut agguakkit immikkullu tamarmik apeqquutit uku suliarissavaat: Inunngornermut, katinnermut (aappariilernermut), avinnermut toqunermullu tunngatillugu inuiaqatigiit suut innuttaminnut piumasagaatigaat? Eqimattat apersuullutik paasiniaassapput, atorniartarfiliarlutik aammalu/imaluunniit IT allallu atorlugit. Eqimattat akissutitik allaganngorlugit suliarissavaat saqqummiussinissarlutik sioqqullugu akissutit eqimattat sinnerinut agguaatissallugit; saqqummiussinissaq Power Point, titartakkanik isiginnaartitsineq il.il. atorlugit ingerlanneqarsinnaavoq.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • FN-ip meeqqat pillugit isumaqatigiissutaat naapertorlugu meeqqap nammineq piginnaatitaaffini paasisimanerai allakkatigut saqummiussinerani maluginiarneqassaaq. Aammattaaq maluginiarneqassaaq nammineq pisinnaatitaaffini ima paasisimati-ginerai, allaat atuaqatigiinni pineqartoq pillugu oqallinnermut ilaasinnaalluni. • Atuartup ajornartorsiutinut inuit allattorsimaffiannut nalunaarnermi, ataassar-siuussinermi, meeqqanut akileraanermi- tapiissuteqarnermi, angajoqqaatut oqar-tussaannermut tunngasuni, inuiattut innuttaassuseqarnermi, pigisanik avitsinermi, ilisisoqarneranut atatillugu kiisalu kingornussinermit tunngasut tamaasa tikissi-maneraat maluginiaruk. (Angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq, kingornussisar-neq il.il. pillugit inatsisit ilisimasariaqanngilaat, kisiannili piunera soorlu piunera ilisimassavaat.) 	<p>www.nanoq.gl Familiedirektoratet – Videnscenter for børn og unge.</p> <p>FN's Børnekonvention. www.boerneraadet.dk</p> <p>Børn uden barndom 1, 2 og 3. TV2, 1992. Video`er. Pilersuiffik. Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>ZAPP – Børns rettigheder. Mellemfolkeligt Samvirke, 1998. Klassesæt + video. Pilersuiffik. Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Gadens børn. TV2, 1991. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<p data-bbox="181 174 467 226"><i>Asannineq, isumaginnineq kajungernerlu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="181 255 496 501">• sumiginnaaneq, tassunga ilannullugu kinguaassiutitigt atornerlugaaneq, meeqqanut qanoq sunniuteqarnersoq paasisasaqarfigissagaat taamatumunngalu ersiutit assigiinngitsut ilisimasaqarfigalugillu malugissagaat 	<p data-bbox="523 255 1406 360">Atuartitsinissamat siunnersuummi ataani allassimasumi atuakkap atuartunut nipituumik atuarnissaa kaammattuutigineqarpoq, kisermaallugu oqimaatsupilussuusinnaammat. Atuaqatigiit ilaanni atuartut atuagaq kisermaallugu atuarsinnaavaat – tamannali inummit inummut naliliineq aallaavigalugu aalajangerneqartassaaq.</p> <p data-bbox="523 365 1394 445">Atuartitsinerup immikkoortunut arlalinnut, 2-3 tiimikkaartunut agguarnissaa innersuutigineqarpoq, taamaaliornikkut naliliinissamat piffissaqartoqarlunilu naggasiisoqartarsinnaavoq atuartut ”ingerlaqqinnissaannut” piareersimasinnaaqullugit.</p> <p data-bbox="523 450 1406 584">Atuartitsinerup matuma piareersarnera ingerlanneqarneralu ilinniartitsisut marluk ingerlatassagaat kaammattuutigineqarpoq. Ilinniartitsisoq alla Inuttut Inerikkiartornermi atuartitsinermik misilittagaqartuusinnaavoq, fag-inullu Upperisarsiorneq isumalioqqissaarnerlunut, kalaallit oqaasiinut, qallunaat oqaasiinut aamma/immaqa Inuiaqatigiilerinermut peqatigitillugu ingerlalluarneqarsinnaalluni.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="523 613 1406 920">• Atuaqatigiit eqimattanut inuttakinnerusunut agguakkit, sumiginnaaganerullu isumaa oqallisigitillugu: Meeqqat unnuami marlungortoq arsarpatata tamanna sumiginnaaganerua Angajoqqaat tamarmik meeqqerisinnaanatik aquguluppata tamanna sumiginnaaganerua? Angajoqqaat meeqqatik juullimi tuningpipatigit tamanna sumiginnaaganerua? Angajoqqaat meeqqaminnik assigiinngisitsippata/immikkoortitsippata tamanna sumiginnaaganerua? Atuartut taassuma isumaanut nammeneq killigisartik nassaarilissuk. Atuartitsinerup sumiginnaasimasinnaanermik ”paasisaqarfiunissaa” siunertarineqanngimmat ilinniartitsisup eqqumaffigissavaa: atuartut namminerminnut killilersinnaanerat sumiginnaaganerullu assigiinngitsunut takussutissanik paasinninnissaat siunertaavoq. <li data-bbox="523 949 1406 1357">• Atuartut atuakkamik ”Malersortinneq”-mik atuffatikkat. Ernup meeraalluni qanoq kinguaassiutitigt atornerlugaasimanera kinguneranillu qanoq inuttut annertuumik ajornartorsiuteqarnera pillugit oqaloqatigikkat. Akullerni killissat, inuit ataasiakkaat iluminni akunnerminnilu pissusaat pillugit sungiusaatit uteqqikkat kiisalu inuiaqatigiinnit killigitat. Atuartut kinguaassiutitigt atornerluineq qanoq paasisariaqarnersoq nassuiaatikkat: ”Kinguaassiutitigt atornerluineruvoq, inuk pissaaneqarfiunerusumi inissisimasooq <i>nammeneq perusussutsiminik</i> inummi pissaanermik tigummissakinnerusumi naammassinitsitsippat, <i>perusussusini kinguaassiutitigt naammassiguniuk.</i>” Matumani timikkut eqqarsartaatsikkullu nukittuneruneq pineqarpoq, inersimasullu meeqqanut naleqqiullutik taamatut inissisimasarput. Nassuisaatit ukua itisilikkit: <i>Nammeneq perusussuseq</i> aamma <i>perusussusini kinguaassiutitigt naammassiguniuk</i>: Tamatigt atoqatigiinermik perusunnerusariaqanngilaq, pissaanermilli atuerusunnerusinnaavoq, allanik pillaaneq imaluunniit pinngitsaaliinermik uteqqiineq - nammeneq kinguaassiutitigt atornerlunneqarsimagaanni allanik ajortumeerinaasoaqarsinnaavoq.

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut oqallinnerminni akissuteqarnerminnilu meeqqanik sumiginnaasarneq qanoq sunniuteqartarnerseqqoq ilisarnaatinillu qanoq ittunik nassataqarsinnaanersooq paasisimaneraat maluginiaruk. 	<p>Ernu Nielsen: Malersortinneq, Atuak-kiorfik</p> <p>Den bedst bevarede hemmelighed, DR, 1992. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Tænk hvis jeg turde fortælle det. Den lille Prins, SFC, 1990. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik. Kalaallisuumut aamma nutsigaavoq.</p> <p>Barnets angst (incest). DR/KNR, 1993. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Transit – Seksuelt misbrug. DR, 1994. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Caralines historie. TV2, 1995. Pilersuiffik. Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Silamiut isiginnaagassiaat. Video. Nuup Kommunea, pinaveersaartitsinermut immikkoortortaqarfik/SSPK.</p> <p>Uangaana timiga - Det er dig, der bestemmer – din krop er din egen. Paarisa, 1999.</p> <p><i>Ilinniartitsisumut</i> Eva Hildebrand og Else Christensen: Familier med seksuelt misbrug af børn. Hans Reitzels Forlag A/S, 1989.</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
	<ul style="list-style-type: none"> • Atuaqatigiit eqimattanut inuttakinnerusunut agguakkit apeqqullu una oqallisigalugulu akissavaat: Iliuutsit tulliuuttut arlaat kinguaassiuutitigut atonerluinertut paasiviuk? 1. Meeqqat qulinik ukiullit ”nakorsaasaarlutik” pinnguurtut? 2. Nukappiaqqap/niviarsiaqqap 15-inik ukiullip nammineq peqataaffiginiakkaminik aaq-qanilinnik ukiullit ”nakorsaasaatigerusullugit” kaammattorpagit? 3. Inuusuttut filminik atoqatigiinnermik imalinnik isiginnaaqatigiippata 4. Filmi atoqatigiinnermik imalik isiginnaareerlugu nukappiaqqat pingasut niviarsiaaraq ukioqatertik isiginnaakkamik assiganik iliuuseqaqatigiiumallugu akuersisippassuk? 5. Inersimasut arlallit meeqqatik peqatigalugit filminik atoqatigiinnermik imaqartumik isiginnaarpata? 6. Inersimasut taakkua filmimi qanoq iliortoqarneratut meeqqaminnik isiginnaartoqarlutik iliuuseqarpata? <p>Kinguaassiuutitigut atonerluinerup qanigisanillu atoqateqarnerup isumaanik atuartut oqaluttuutikkat. Inuup ataatsip inuup allap ilorpiamini killissarititai qaangersimappagit – inummik allamik narrunarsaasimappat – tamanna kinguaassiuutitigut atonerluinertut isigineqarajuppoq. Ilaqutariit iluanni kinguaassiuutitigut atonerluisoqarsimappat tamanna qanigisanik kinguaassiuutitigut atonerluinermik taaneqartarpoq. Tassa meeraq ataaminit, anaanaminit, qatanngutiminit, aataakkuminit angakkuminilluunniit kinguaassiuutitigut atonerlunneqarpat. Tamanna annertooujussuarmik kanngutsaatsuliorneruvoq, tassami kanngutsaatsuliortoq meeqqamit asaneqartarpoq pisariaqartinneqartarlunilu pissutigalugu tamanna ajortorujussuusarpoq, taamaattumillu taamaaliorneq sunaluunniit atorlugu isertuunniarneqartarpoq.</p> <p>Kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasinnaanerup ersiutigisinnaasai: Nammineq naleqassutsimik misigisimanermik amigaateqarneq Imminut allanillu tatiginninnermik amigaateqarneq Pisuusutut misigisimaneq kanngusunnerlu Naarlunneq Kinguaassiuutinut attuumasunik sakkortuumik pissusilersornikkut allanik narrunarsaaneq Nerinaveersarneq - Anorexi – Bulimi nervosa Uukkapaatitsiniarnermik pissusilersorneq – saamasuuneq, ”tammartarlunili” – tassa ar-laannit ajornartorsiutaat pillugit oqaloqatigineqarunik qungujullutik sunut tamanut ”angaasut”, allamullu saalluni allaqqinnaamik oqaluuserisaqalersarlutik, imaluunniit qimagutarlutik. Imminut timikkut innarlertarneq Atonerluineq – imigassamik, ikiaroorniutinik il.il. Ilikkagaqarniapiloortarneq Ersiutit arlallit saqqumisussaanerit erseqqissassallugu pingaaruteqarluninartuuvoq, taakku-lu angerlarsimaffimmi imigassamik ajornartorsiuteqarnermik imaluunniit persuttaasarnermik allarluninarmilluunniit aamma patsiseqarsinnaapput. Atuurtut kinguaassiuutitigut atonerlunneqarunik imaluunniit allat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimanerannik ilisimasaqarunik/pasitsaasaqarunik qanoq iliuuseqarnissaat erseqqissaqattaaruk – tassa inummut avatangiiserisaminnut tatigisaminnullu imaluunniit ilinniartitsisumut saaffiginnissasut. Inersimasut tamarmik meeqqat tamaasa akisussaaffigaat. Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersumi § 5-imi ima allassimasoqarpoq: ”Kinaluunniit meeqqamik peqqissutsimigut ineriartornermigulluunniit navianartorsiortinneqarluni atugaqartinneqartumik paasisaqaruni kommunalbestyrelsimut nalunaaruteqarnissaminik pisussaaffeqarpoq. <i>Imm. 2.</i> Inuit isumaginnittoqarfimmi, atuarfeqarfimmi imaluunniit peqqinnissaqarfimmi atorfeqartut meeqqamik ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisumik paasisaqarunik kommunalbestyrelsimut nalunaaruteqarnissaminik sakkortunerusumik pisussaaffeqarput. Taama-tuttaaq inuit qinigaasimanertik tunngavigalugu suliaqartut nalunaaruteqarnissaminik sakkortunerusumik pisussaaffeqarput.”</p>

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut akissuteqartarnerminni kinguaassiuutitigut atornerluinermik paasinnis-simanersut ersiutinillu assigiinngitsunik eqqummaarinnilersimanersut maluginia-ruk. 	

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
	<p>• Atuaqatigiit eqimattanut inuttakinnerusunut agguakkit apeqqullu una oqallisigalugulu akissavaat: Iliuutsit tulliuuttut arlaat kinguaassiuutitigut atonerluinertut paasiviuk?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ataata panini eqqarsaatersorfigalugu tissassarpoq 2. Anaana ernini eqqarsaatersorfigalugu tissassarpoq 3. Qatanngutigiiit inuusuttunngulersut timitik misissorpaat 4. Ataatapanini aqqanilinnik ukiulik uffaqatigaa 5. Ilaqutariit assigiinngitsunik ukiullit angerlarsimaffimminni atisaqaratik angalaarput 6. Ataata panini sarliarlugu tissalerpoq 7. Anaanap ernini inuusuttunngulersoq timimigut atisaqarpiarani atuarfimmi timersortoq isiginnaarlugu nuannaraa 8. Illoorariit ”nakorsaasaarlutik” pinguarput. <p>Pineqartuni qulaani arlaannaaniluunniit kinguaassiuutitigut atonerluineq pineqannginnera kingorna eqimattat saqqumiillutillu oqallinneranni erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq. Angut/ataataq tissassarluni sumilluunniit eqqarsaatersorsinnaavoq, eqqarsaatigiinnarunigimmi arlaannut kinguneqarnaviannigillat. Imaassinnaavoq eqqarsartugut taamatut eqqarsaatersorneq eqqumiitsuusoq, kinguaassiuutitigulli atonerluinerunngilaq. Qanoq nammineq paasinninnerput apeqqutaavoq, sunalu angerlarsimaffitsinni sungiusimaneripput – pissutsit isummallu – tassa ”suut nalinginnaasuunerannik” imaluunniit ”taamaattoqarneq ajorpoq”. Suut tamaasa kinguaassiuutitigut atonerluinertut isiginnginnissaat pigaaruteqarpoq.</p> <p>Uku ilisimatitsissutigikkit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Meeqqat oqarasuaataat. Meeqqat inuusuttullu oqaloqatissaaleqigunik kiserliortutulluunniit misigisimagunik sunaluunniit pillugu sianersinnaapput. <ul style="list-style-type: none"> - Siunnersuilluni oqaloqatiginninnermi meeraq qitiusarpoq. - Oqaloqatiginninneq siunnersuinerlu sunaluunniit sianertup pisariaqartitai naapertorlugit ingerlasarpoq. - Atuisut siunnersuisullu kikkussusii oqaatigineqarneq ajorput. <p>Oqarasuaatip normoraa 134 ullullu tamaasa nal. 19.00-imit 21.00-imut ammasarpoq. Sianerneq akeqanngilaq.</p> 2) Kisimiinngilatit, inunnut imminoormissamik eqqarsaateqartunut oqarasuaatikkut siunnersusarfik, oqarasuaatip normui 324144 aamma 324148 – ulloq unnuarlugu ammasarpoq. 3) Sorlak, meeqqat inuusuttullu kattuffiisa peqatigiiffiisalu siunnersuisoqatigiiffiat, oqarasuaat 324880, allaffiit nalinginnaasumik ammasarneranni ammasarpoq. <p>Sammisami taamak oqimaatsigisumi sammisaqarnerminni atuartut sunik misigisaqarsimangersut naggataarutigalugu oqaaseqartikkut, aammalu arlaannik paasisaqarusunnersut imaluunniit (ataatsimoorlutik) oqaloqatigiikkusunnersut.</p>

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<p>• kajungereqatigiinnermi ileqqut assiginngitsut, soorlu taamaaqatiminnut tiinganeq, arnanut angutinullu tamaginnut tiinganeq tiingassuseerunnerlu ilisimasaqarfīgissagaat</p>	<p>Atuartitsinerup immikkoortunut arlalinnut, 2-3 tiimikkaartunut agguarnissaa innersuutigineqarpoq, taamaaliornikkut naliliinissamut piffissaqartoqarlunilu naggasiisoqartarsinnaavoq atuartut "ingerlaqqinnissaannut" piareersimasinnaaqqullugit.</p> <p>Atuartitsinerup matuma piareersarnera ingerlanneqarneralu ilinniartitsisut marluk ingerlattassagaat kaammattuutigineqarpoq. Sammisaaq uatsinut tamanut attuumassuteqartorujussuavoq inuttullu killissarisatsinnik qaangiinnaalluni. Ilinniartitsisoq alla Inuttut Inerik-kiartornermik atuartitsinermik misilittagaqartuusinnaavoq, fag-illu Upperisalerineq isumalioqqissaarnerlu, kalaallit oqaasii, qallunaat oqaasii aamma/immaqa Inuiaqatigiilerineq ingerla.</p> <p>• Video Eva og Marie aallaavittut atoruk, taamaaqatinillu (angut/angut, arnaq/arnaq) atoqateqartarneq qanoq isumaqarnerseq pillugu atuaqatigiit oqaloqatigikkitt. Uku apeqqutigikkitt: Inuimmita taamaaqatit kisiisa atoqatigerusuttarlugit paasillugu qanoq ippa? Nalinginnaasumik atoqateqartartut "taakku" qanoq isigisarpaat? Arnaannaasartut angutaannaasartullu avatangiisiminnit allatut isigineqartarpat? Sooq taamaappa/taamaangila? Taamaaqatinik atoqateqartartut pillugit qanoq isumaqarpisi? Taamaaqatinik atoqateqartartut nalinginnaasumik atoqateqartartunit isikkumikkut pissutsimikkullu allaanerussuteqarpat? Aappiuppat qanoq? Tamanna qanoq isumaqarfīgaaasiuk? Sooq oqaatsit "homoq" aamma "lesbit" oqaasipiluttut atornerqartarpat? Nammineq nukappiaqqatut niviarsiaqqatulluunniit taamaaqatinik atoqateqartartuusinnaanerup ersissutiginerqarsinnaanera tunngaviusinnaava? Oqaatsit "homoq/bøssit" "lebbit/lesbit" ilissi nammineq qanoq paasisarpisigitt?</p> <p>Arlarinnooruuneq – tassa angutinoortullunilu arnanoortuuneq – pillugu atuartut oqaloqatigikkitt. HIV aamma AIDS siaruariartorneranut atatillugu ilimagisatsinnit angutinut tunngatillugu tamanna nalinginnaaneruseq ilisimalersimalerparput, aammalu arnanut taamaassasoq ilimagissallugu pissutissaqarluparpoq. Arlarinnooruunerli taamaaqatinik ilaqartarnermit sulii oqaloqatigiissutiginninneruarpur. Atuartut aperikkitt: Arlarinnooruuneq taamaaqatinik ilaqartarnermit oqaluuserissallugu paquminarnerua? Tassani "taamaattuuneq imaluunniit" "una unalu"-minngarnit oqaluuserissallugu oqinnerunera patisaava? Nammineq uagut "taamaattunngorsinnaanerput" ersissutigaarput? Qunoriarpugut? Arnanik angutinillu pilerisarneq qanormitaava misiginarpa? Pilerinarpa pisariorpalaar-paluunniit?</p> <p>Naggasiullugu Qaamaneq, Nunatsinni angutaannaasartut arnaannaasartullu aammalu tamanoortut peqatigiiffiat, pillugu oqaluttuarit.</p>

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<p>Atuartoq oqallinnermi akissuteqarnermilu taamaaqatinik atoqateqartartuunermik, nalinginnaasumik atoqateqartartuunermik tamanoortuunermillu paasinnissimanersoq maluginiaruk.</p>	<p>Eva og Marie. 1990. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Janne Hejgaard: Kærlighed og sex. Forlaget Modtryk Amba, 1991. Gruppesæt. Pilersuiffik. Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>ZAPP – Drømmepiger og drengelir. Mellempøkeligt Samvirke, 1997. Klasesæt + video. Pilersuiffik. Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Angut angullu – arnaq arnarlu (Mand og mand – kvinde og kvinde). Pilersuiffik, 1987. Lydbånd. Pilersuiffik. Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Paaraluta – vi passer på hinanden. Oqaluttuaaqiat 16-it inuusuttunit allatat, ilinniartitsisumut ilitsersuutitalit. Paarisa.2002.</p> <p>Drømmepigen, Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik</p> <p>Qaamaneq, Postboks 1226, 3900 Nuuk. Tlf: 229570 mellem kl. 19 og 21. qaamane@mail-online.dk www.qaamaneq.gl</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
	<ul style="list-style-type: none"> • Atoqatigiinnermut tunngasunik misigissuseqannginnermut tunngasunik atuartut oqalut-tuutikkiit. Atoqatigiinnermut tunngasunik misigissuseqannginneq tassa atoqatigeerusussuseqannginneq /piumassuseqannginneq. Napparsimangikkaluarluniluunniit taamaattuusoqarsinnaava? Taamaassorinangilaq, inuit ilaat atoqatigiinnermut perusussuseqaratik oqartarput, asanninnertillu tamaat soorlu Guutimut tunniussimallugu oqartarlutik, tamannali eq-qortorpiaasorinangilaq. Matumani qinigaqarneq pineqarpoq, atoqatigiinnermullu piuumassuseqarusunnginneq toqqarneqartarluni. Imaluunniit eqqarsaatiginnerusunnginneq matumani pineqarpa, tassa pineqartoq maluginngisaminik atoqatigiinnermut misigissutsinik allanut saatitsisoq, soorlu kamammut imaluunniit nererusussutsimut/imerusussutsimut. Eqqarsaatiginnerusunnginneq sakkortuumik misigisaqarsimanermit aallaaveqarajuttarpoq, tassa misigisat nuanninngitsut ataavartussamik tarnimut sunniisartut, soorlu assersuutigalugu ilaqtutamat kinguaassiuutitigut atornerlugaasimaneq. Inuit tamangajammik inuunerminni piffissami sivikinnerusumi sivilisinerusumiluunniit arlamik atoqatigiinnissamat piuumassuseqannginneranik nalaataqartartut atuartunut oqalutuariuk. Tamanna atoqatigiinnermut tunngasunik misigissuseqannginnermut attuumassuteqanngilaq – piffissami aalajangersimasumi piuumassuseqartannginneq nalinginnaalluinnartuuvoq. • Meeqqat inuusuttullu atortittartuunerat pillugu video-liaq takusiuk. Atuaqatigiit marlun-nut avikkiit. Aappaasa inuusuttuulluni atortittartuunerup pitsaaqtai (“ajornanngitsumik” aningaasassarsisarneq, imigassaq, atisat) eqqarsaatigissavaat, aappaasalu ajoqutit (anner-sarneqarsinnaanermik navialeqqasarneq, kinguaassiuutitigut nappaatit il.il) misissuataas-savaat. Isumaqaataaneq akkerliunerlu taakku marluk oqallisigissavaat, kingornalu nammin-neerlutik meeqqat inuusuttullu atortittartutut atuunnerat pillugu isummatik oqallisigissa-vaat. Naggataagut atortittartuuneq nammineq piuumassusermik aallaaveqaraluarluni killis-sanik annertuumik qaangiisuujuaannartuunera pillugu atuartut oqaloqatigissavatit. Ator-tittartutut atuukkaanni nammineq killigisat tamatigut qaangerneqartarput, tamannalu qularnanngitsumik tarnikkut ikiligaanermik kinguneqartassaaq. Imminut innarligassaann-ginneq sumiginnarneqartarpoq imminullu aammalu allanut tatiginninneq annaaneqartar-luni. • Atoqatigeeriaatsit assigiinngitsut atuartup paasillugillu ataqqissagai pingaaruteqarpoq, tassa atoqatigeeriaatsit assigiinngitsuunerat aammalu tamanoortuuneq imaluunniit taa-maaqatinik atoqateqartarneq imaluunniit atoqatigiinnermut perusussuseqarusunnginneq nappaataanngitsoq. Inuit tamarmik assigiinngillat. FN-ip inuit piginnaatitaaffiitut aala-jangersagaa, Amnesty International aammalu inuit piginnaatitaaffi pillugit kattuffiit ta-marmik inuit kikkulluunniit malersorneqannginnissaannik ilaatigullu soorlu atoqatige-riaaseqarnerat pissutigalugu immikkoortinneqannginnissaannik tunngavittut aallaave-qarmata. Nunarsuarmi atoqatigiinnermi pissuseqarnermi ikinnerussutillit qanoq isigineqartarnerat qanorlu pineqartarnerat pillugu atuaqatigiinni oqallitsitsiit. Allaanerusut qanoq iliorfigi-neqartarpat?

Naliliinissamut siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq atoqatigiinnermut tunngasunik misigissuseqartannginnermik paasisaqarsimanersoq oqaloqatigiinnerni oqallinnernilu maluginiaruk. 	<p>Lilja 4-ever, Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik</p> <p>Drømmepiger. Supergirls 3, Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<p data-bbox="180 170 504 226"><i>Aanngajaarniutit inuulluarniutillu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="180 255 504 528">• katsorsaariaatsit assigiinnigitsut, tamatumunnga ilanngullugit tupamik, imigassamik, aalakoornartumik, ikiaroorartumik assigisaannillu atornerluineq, ilisimasaqarfigissagaat aamma katsorsaaviit peqatigiiffiillu nunatsinniittut ilisimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="520 255 1407 394">• Imerajuttutut imminut nassuerutiginiikumik, ajornangippat AA-mi peqataasumik imaluunniit Al Annon-imi peqataasumik nassuiaajartortussamik qaaqqusigit, nammineerlutiluunniit imigassamik, ikiaroorartumik – tassunga ilanngullugit hash-i iisartakkallu – katsorsaariaatsit atorneqarnerpaajusoq pillugu – tassa Minnesotamodelen, atuartut oqalut-tuutikkat. Katsorsaariaaseq taanna aamma Nuummi Qaqiffimmi atorneqartarpoq. <p data-bbox="520 423 1407 584">Ajornartorsiuteqarneq nammineerluni nassuerutigissallugu imerajuttumut ajornarnerpaajusarpoq, nammineerlunilu ikiorneqartinnani qaangersinnaanginnera. WHO-p inuk imigassamik, iisartakkanik aamma/immaqa ikiaroorartumik pinngitsuuisinnaangitsutut oqaatigisarpaa pineqartuq ersiutinik tulluuttuni taaneqartuni pingasunik amerlanerusunilluunniit minnerpaamik qaammammi ataatsimi imaluunniit qaammatit aqqaneq marluk ingerlanerani arlaleriarluni pigisaqarsimappat/naammassinnissimappat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="520 584 1407 640">- Perusussuseqarneq (craving; timikkut tarnikkullu imigassamik pisariaqartitsilluni misigisarneq) <li data-bbox="520 640 1407 696">- Atuinerup aqunnissaanik, unitsinnaanerani annikillitsinisamilluunniit ajornartorsiuteqarneq (aqutsinnaajunnaarneq) <li data-bbox="520 696 1407 775">- Kingunerlutsitsinermut ersiutit imaluunniit taakku qatangiinnartinniarlugit pinngitsoortinniarlugilluunniit atuneq (eqqissisimanginneq, eqqissiveerunneq, uummammik kassaruluttoorneq, aniseneq il.il) <li data-bbox="520 775 1407 808">- Atuinerup annertusiartornera (piffissami sivisunerusumi atuinerup annertusiartornera) <li data-bbox="520 808 1407 864">- Tulleriarnermi piffissamillu atuineri pingaarnerutitsineq (imigassamik pingaarnerutitsineq) <li data-bbox="520 864 1407 920">- Naak ajoqutaasoq nassuerutigigaluarlugu atuiinnerneq (atuiinnerup kingunipilui nalungikkaluarlugit sulii imiinnerneq). <p data-bbox="520 949 1407 1267">Katsorsaariaatsimi Minnesotamodel-imi Anonyme Alkoholikerinilu il.il imigassamik ikiaroorartumik pinngitsuuisinnaanginneq nappaatitut isigineqartarpoq – tassa atornerlutamik pinngitsuuisinnaanginneq qaangerneqarsinnaangitsoq, katsorsartinnikkulli unitsinneqarsinnaasoq. Minnesotamodel-imi pinngitsuuisinnaanginneq ima nassuiarneqartarpoq: ”Timi tarnilu stoffinik kemiskiusunik pinngitsuuisinnaanginnera pissutigalugu imigassamik, iisartakkanik aamma/imaluunniit hash-imik kemiskimik pinngitsuuisinnaanginnertut taasarpaput.” Kialuunniit kemiskimik pinngitsuuisinnaajunnaarni akisussaaffinggilaa. Ukiut, arnaassuseq/angutaassuseq inuttut inissisimanerluunniit apequtaatinnagit kemiskimik pinngitsuuisinnaajunnaarneq pilersarpoq. Sooq inuit ilaat allanut naleqqiullutik kemiskimik pinngitsuuisinnaanermik nalaanneqartarnersut ilisimaneqanngilaq, taamaallaalli inuit nalaanneqarsinnaanermut sananeqaatimikkut peqareersut pinngitsuuisinnaajunnaanermik nalaanneqariartortartut ilisimaneqarpoq.</p> <p data-bbox="520 1267 1407 1585">Katsorsartinneq aallartikkaagat unitsinneqarnermi piffissami siullermi makittaataannaal-luni unngingasoqartarpoq. Ullut tamaasa katersuuttoqartarpoq, tassanilu atornerluisut tulleriarlutik imminnut oqaluttuarisarpup, imalu aallarniuteqartarlutik: ”...-mik ateqarpunga, imerajuttuuvunga/atornerluisuuvunga.” Nammineq imminut allalluunniit neriorsorneqarneq ajorput, taamaallaat <i>akunnerni tulluuttuni 24-ini</i> qaatusimanissamik neriorsuisoqartarpoq. Uningasut ataasiakkaarlugit ataatsimoortillugillu oqaloqatigineqartarput, ilaqtallu sapaatip akunnerata missaani pulaarsimasarpup oqaloqatigiinnernilu peqataasarlutik. Taakku taamaallutik atornerluisumut tunngatillugu ajornartorsiutit suliarisarpaat. Katsorsartinneq naammassigaagat atornerluisoq sapaatip akunneranut arlaleriarluni ulluunerani katsorsaavimmukartarpoq. Ilaat unitsinneqaratik ulluunerani katsorsartiinnartarput.</p>

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
	<p>Narkoafvænning på Egeborg. TV”, 1995. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Alkohol og dig. Avanti Films, USA, 1979. Film. Pilersuiffik. Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Jeg troede, vi havde en aftale. SFC og DR, 1982. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>En skæv virkelighed. SFC, 1988. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Det sker ikke for mig. SFC, 1973. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Hjemlig hygge. Indenrigsministeriet, 1982. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutinik atorniartarfik</p> <p>www.hope.dk</p> <p>www.alkoholbehandling</p> <p>www.anonyme-alkoholikere.dk</p> <p>.</p> <p>www.majorgaarden.dk</p> <p>www.liv.dk</p> <p>www.tjele.com</p> <p>www.ahot.dk</p> <p>Paarisa, Peqqinnissamat Pisortaqaarfik. www.nanoq.gl</p> <p><i>Ilinniartitsisumut:</i> Janet. G. Woititz: Voksne børn af alkoholikere. Borgen. 2003. www.ahot.dk.bog</p>

Iikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
	<ul style="list-style-type: none"> • Atuaqatigiit eqimattanut sisamanut agguakkit, eqimattallu tamaasa sammisassalikkit. Eqimattat siullit nakorsaapput, eqimattat tullii tarninut nakorsaapput, eqimattat pingajui pædagog-iupput inunnillu isumaginninnermi siunnersortaallutik, eqimattallu sisamaat ilinniartitsisuullutik. Eqimattat meeqqat inuusuttullu akormanni naamaartarnermik, hashimik ikiaroorarnermik, ecstasy-nik atuinermik aammalu ikiaroorniutinik sakkortuneramik atuineq pillugu isumasioqatigiittussaapput. Aallaqqaammut eqimattat tamarmik immikkut ilisimasatik aallaavigalugit atornerlunneqartunut tunngatillugu immikkut ilisimasaminnik saqqummiussissapput. Eqimattani sulinissamat saqqummiussassallu piareersarnissaannut piffissamik naammaginatsumik inniminniisoqassaaq. Eqimattat siulliat timikkut sunniutit pillugit saqqummiussissaaq, Eqimattat aappaat tarnikkut sunniutit pillugit saqqummiussissaaq. Eqimattat pingajuat inuuniarnikkut sunniutit pillugit saqqummiussissaaq, aamma Eqimattat sisamaat ilikkarsinnaanermut kinguneqaatit pillugit saqqummiussissalluni. Tamatuma kingorna ataatsimoorluni oqallittoqassaaq, uku apeqqutit aallaavigalugit: meeqqat inuusuttullu amerlanerusut ikiaroorniutinik atornerluilinninnissaat qanoq ililluni pinngitsoortinneqarsinnaava? Qanoq ilillutalu atornerluisunnogoreersimasut tikillugillu ikiorsinnaavavut? • Imerajuttuuneeq aammalu iisartakkanik ikiaroorniutinillu ajornartorsiuteqarnerup nappaataanera nappaataannnginneraluunniit pillugit atuaqatigiit oqallitsikkik. Apeqqutit uku oqallisigisigit: Inuit ilaasa sananeqaatimikkut atornerluisunnogorsinnaanertik pigereersinnaasarnelugu? Taassuma nunarpassuarni meeraaqat enzym-mik amigaateqarnermik pissutigalugu nersussuup immuanik immuttorsinnaannginnerat assigaa? (Tassani siusinnerusukkut nersussuup immuanik meeqqat inersimasullu imigaqartannnginnerat pissutaalluni.) Minnesotamodel-i atornerqarsinnaappat taakku pingaaruteqarpat? Naggasiullugu Minnesotamodel-ip aallaaviata pingaarutaa oqallisigisiuk, tassaasoq ”atornerluisuuguit pinngitsuuisinnaajunnaarsimanerit illit nammineq pisuussutiginnigilat, illilli inuunermik nammineq akisussaalerlutillu allannngortitsinissannut ikiorneqartariaqarputit.”
<p><i>Tarnikkut timikkulu innarluutit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • timikkut tarnimikkullu innarluutit qanoq ilaquata-riinnut sunniuteqarneri inuiaqatigiinnilu tamakku qanoq suliuniuteqarfigineqarnerisut tamatigoortumik ilisimasaqarfigissagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • ”Jeg kan, jeg vil” aamma ”Angerlaqqinneq” aallaavigikkik. Timikkut tarnikkullu innarluuteqartuulluni aammalu taakkununga angajoqqaajulluni kiisalu timikkut tarnikkulluunniit innarluutilimmik qatannnguteqarluni qanoq issanersoq oqallisigisiuk. Innarluutilimmik ilaquataqarneq ilaquatariit ulluinnaannut qanoq sunniuttarnerisut pillugu immikkoortut sunnerneqartartut tamaasa oqaatigittikkik. Ilaqutariit ulluinnaannut sunniutit taaku ilaat pitsaasuusinnaanersut imaluunniit toqqaannartumik ”pitsaqaataanersut” pillugit apeqquteqarit. Inuiaqatigiinnit tarnikkut timikkullu innarluutillit qanoq iliorfigineqartarnerat, soorlu ulloq unnuarluni angerlarsimaffitsigut, angerlarsimaffitsigut illersukkattigut, ornittakkattigut aammalu tapersersortitit pædagog-eqartinnerisigut, pillugu atuartut oqaloqatigikkik. Aammalu ulluinnaami ersittunut tunngatillugu: Issiavinnut assakaasulinnut ingerlavissiat. Atuartut aperikkik: Innuttaaqatigut innarluutillit taakkuluunniit ilaquataat naammaginatsumik iliuuseqarfigineqartarpat? Suut amigaataasoraasigut suulluunniit pitsaanerisumik iliuuseqarfigineqarsinnaappat? • Atuaqatigiit eqimattanut pingasunut avikkik. Eqimattat pingasut tamarmik ilaquatariissapput innarluutilimmik ataatsimik ilallit. Eqimattat siulleq tarnikkut ineriartornermigut innarluutilimmik ilaqarpoq, eqimattat aappaat nukillaarutilimmik ilaqarpoq eqimattallu pingajuat tusilartumik ilaqarpoq. Eqimattat kiap innarluutiliusussaanagermik qanorlu ukioqartussaanagermik, kiallu ataataasussaanagermik, anaanaasussaanagermik il.il. toqqaaniarnerani ikiorsinnaavatit. Eqimattat imminnut isiginnaarusiortussaanagermik suliassaraat, tassanilu ullumi nalinginnaasumi neriffiup nalaani pisoq aallaavigineqassaaq. Qanoq pisoqarneramik isummersoqatigiillutillu takorluutikkik. Ingasaassilaarsinnaaneq quisaarsinnaanerlu ajoqutaanngillat; taamaaliorneq killissanik qaangiisitsisinnavaq. Isiginnaartitsissutit pingasut takutinneqareerpata innarluuteqartitaanikut pingasut innarluutiliulluni qanoq innersoq pillugu aperineqassapput, kingornalu ilaquttat allat soorlu anaanaalluni, qatannngutaalluni il.il. qanoq innersoq pillugu aperineqassapput. Suna nalunarpa sunalu nalinginnaasuaa? Matumani suna ilikkarparput ulluinnaarpat tamanna sumut atorsinnaavarpat?

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Eqimattat suliaannik saqqummiineq. Atornerluinerup kingunerinik aammalu katsorsartinnissamik periarfissanut atuartut paasinninersut maluginiaruk. • ”Isumasioqatigiinnermi” sunik pissarsiaqarsimanerannik naggasiullugu atuartut oqaloqatigikkitt. Suut ilikkarpaat? Ikiaroorniutit ilaannut tunngatillugu isummaminnik allanngortitsisimappat? Ikiaroorniutit misileereersimappat? Isumaqaarpat misilikkusunnerlugit(-leqqikkusunnerlugit)? Ikiaroorniutit piffimmi inuiaqatigiinnilu siaruarsimanerat qanoq misigisarpaat? Taakku siaruarsimanerannut tunngatillugu namminneerlutik allanulluunniit naleqqiullutik qanoq iliorsinnaapat? 	<p>www.mindblow.dk</p> <p>Paarisa, Peqqinnissamat Pisortaqaarfik. www.nanoq.gl</p> <p>www.netstof.dk</p> <p>www.brugerforeningen.dk</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tarnikkut timikkullu innarluutilimmik ilaqutaqarneq qanoq ilaqutariinnut sunniuteqartarnersoq pillugu ilisimasatik atuartut isiginnaartitsinermikkut takutissavaat. • Atuartut kingorna oqallinnermi tarnikkut timikkullu innarluutillit qanoq ikiorserneqarsinnaanerannut siunnersuutit saqqummiussinersut maluginiaruk. 	<p>Jeg kan, jeg vil. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutit atorniartarfik.</p> <p>Angerlaqqinneq. Video 2001. Pilersuiffik. Atuartitsissutit atorniartarfik.</p> <p>Ivaaraq. KNR/TV, 1993. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutit atorniartarfik.</p> <p>Det la’r sig høre. Amtscentralen, 1990. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutit atorniartarfik.</p> <p>På enkeltbillet til Grønland. KNR, 1992. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutit atorniartarfik.</p> <p>www.handicap.dk</p> <p>www.handicap.net</p> <p>www.dhf-net.dk</p> <p>www.videnskabsministeriet.dk</p> <p>www.psykiatrifonden.dk</p>

Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamut siunnersuutit
<p data-bbox="181 170 379 199"><i>Inuunermi pisartut</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="181 230 497 365">• suut imminornermut peqqu-taasinnaasut imminorna-veersaartitsiniarnermullu periaasiusinnaasut ilisimasaqarfigissagaat 	<p data-bbox="523 230 1409 309">Sammisap oqimaassinnaanera pillugu atuartut siullermik ilisimatinneqassapput, aammalu nuannaarunnaarsinnaagunik ajunngitsoq ilisimatinneqarlutik. Tamarmik imminnut periarfissillutillu ikioqatigiissinnaanerannut periarfissinneqassapput.</p> <p data-bbox="523 309 1409 387">Imminut Qanilaassuseq ilinniartitsisut taanna pillugu pikkorissarsimasut kisimik ilinniartitsissutigisinnaavaat, matumunngalu tunngatillugu upalungaarsimasoqarnissaa pinngitsoornani qulakkeerneqarsimassaaq.</p> <p data-bbox="523 387 1409 499">Atuartitsineq upperisalerinerme isumalioqqissaarnermilu atuartitsinermit peqatigitillugu piareersarneqassasoq kaammattuutigineqarpoq, imaluunniit ilinniartitsisoq alla inuttut inerikkiartornermi atuartitsinermit misilittagalik peqatigalugu ingerlanneqarsinnaalluni, taamaalilluni pineqartoq pillugu atuartitsinerme ilinniartitsisoq kisimeeqqunagu.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="523 533 1409 1104">• Video ataaseq arlallillunniit atuartut peqatigalugit isiginnaarneqassapput. Inuit, minnerunngitsumillu meeqqat inuusuttullu, imminoorinissamik eqqarsaateqalersarnerannut pissutsit suut sunniuteqartarnersut atuaqatigiit peqatigalugit nassaarikkat – pissutsit soorlu makku: Nammineq naleqassutsimik amigaateqarneq Ikkatigininneq Asanninnikkut ajornartorsiuteqarneq Anaanap ataatalu avinnerat Kinguassuutitigut atornerlunneqarneq Angerlarsimaffimmi imigassamik allanillunniit atornerluisoqarnera Kiserliorneq Nammineq soorlu imigassamik atornerluineq Allat imminoornerat Asamik annaasaqarneq Naammaginatumik isikkoqannginneq il.il. ”Tunillaassuutoqarsinnaaneq” aarlerinarsinnaamat atuartunut ilisimatitsissutigiuk: ”Toqunikut suaartarput” og ”imminooqatigiinnissamik isumaqatigiissimaneq” il.il. Aliasorujussuaraanni allanillu oqaloqatissaqarani saaffiginniffissat pillugit atuartut oqaloqatigikkat, soorlu Meeqqat inuusuttuaqqallu Oqarasuaataat, meeqqat inuusuttullu allaffiqeqatigiissinnaanerit, Kisimiinngilatit – imminoorinissamik eqqarsaatillit oqarasuaatik-kut siunnersortiffigisinnaasaat, Meeqqanut Inuusutunullu siunnersuisoqatigiiffik Sorlak. <li data-bbox="523 1137 1409 1496">• Atuaqatigiit eqimattanut inuttakinnerusunut agguakkit, apeqqullu una akitilluguk: Atuaqatersi ikinngutersiluunniit ima aliasutsigippat ilissilu ernumassutigigussiuk taanna imminoorinissamut eqqarsaateqartoq taava ilissi qanoq iliussavisi? Eqimattat imminnut saq-qumii vigeqatigiillutillu akissutinik oqalliseqatigiissapput. Tamarmik peqataarusussuseqarlutillu ersissuteqannginnissaat pingaaruteqarpoq. Tamarmik ajornartorsiutit pillugit oqaloqatigisaqarsinnaanerup naalaarneqarsinnaanerullu oqiliallannarneranik ilisimasaqarnissaat pingaaruteqarpoq. Aammattaaq imminooritoqarneranut atatillugu atuartut kamammik pigisaminnik annissisinnaanissamut periarfissaqarnissaat pingaaruteqarpoq. Imminoorinissamut navianartorsiortoq attaveqarfigineqarsinnaanngippat inersimasumut saaffiginnilluni qanoq ilioqqusineq naggataagut oqaatigissallugu pingaaruteqarpoq. Naggataagut tamarmik toqqissisimani qulakkeerneqassaaq, arlaallu arlaannik eqqaasaqarpat, imaluunniit ullumi allami arlaannik arlaat oqaluttuarusulerpat sammisap qaqileq-qinneqassaaq.

Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartut arlaata peqataanermini imminoormissamat eqqarsarnermut tunngasunik ilisimasaqanerminik ersersitsinersoq, kiisalu piffimmi nunalu tamakkerlugu ikiorneqarnissamat periarfissanik ilisimasaqarnersoq maluginiaruk. 	<p>IMMINUT/Qanilaassuseq (Nærhed). SSPK – Nuup Kummunea aamma Atuakkiorfik/Toornaq Consulting. 2003. Ilinniartitsisumut ilitersuutitaqarpoq, atuartup allattaaveerassaa aamma videobånd-it tallimanik oqallissisiartallit imminoormissamik pinaveersaartitsinermit imalinnik.</p> <p>Hvis bare jeg havde vidst det. Dansk Røde Kors, 2002. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Solsort og snefnug. Kræftens Bekæmpelse, 1999. Klassesæt. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Niels Knudsen: Digte kan forstås, Gyldendal, 1983. Klassesæt. Pilersuiffik, Fællesamlingen.</p> <p>Flemming Andersen: Skrig – om unges selvmordsforsøg. Flemming Andersen, 1992. Klassesæt. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Drengene fra Jakobshavn. En montage. DR, 1993. Lydbånd. Pædagogiske udd. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Kisimiinngilatit. KNR, 1998. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Når bægeret flyder over. DR, 1993. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Se mig dog! og andre historier. Gjellerup/Gad, 1993. Klassesæt. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>www.inuusuttutakisunnerat.gl.</p> <p>Kisimiinngilatit, tlf: 324144 og 324148, ulloq unnuarlu.</p> <p>Sorlak, Postboks 505, 3900 Nuuk. Tlf: 324880. www.sorlak.gl sorlak@greenet.gl</p>

Suleqatigiinneq attaveqaqatigiinnerlu	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartitsinissamat siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • attaveqaqatigiinnermut piginnaasatik, ajornartorsiutinik qaangiinarnermut periaatsitik suleqateqarsinnaanermullu piginnaasatik ineriartortittuassallugit ilisimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Video ”Brug munden i stedet for næven” takusiuk. Video oqaluuserisiuk pitsaasumillu attaveqaqatigiittarnermi tunngaviusut uteqqillugit, tassa oqaloqatigiinnissami ilaatigut makku toqqammavigissagivut: <ul style="list-style-type: none"> - naalaarluarneq - immitsinnut aallaavigaluta oqaluttugut - tamanut atuutsitsilluta oqaatiginnissannngitsugut (<i>imaattuannarputit</i> aamma <i>imaanngisaannarputit</i>) - massakkut pisut pillugit oqaaseqarneq - oqaatigisassat tamakkerlugit oqaatigineri - misigissutsinut tunngasunik aperisarneq Tamatuma kingorna assertion-imut sungiusarnermi periutsit sisamat uteqqikkit. Atuartut uku itisilissavaat: 1) sakkortusaartoq, 2) maleruuttoq, 3) sunneruminaatsoq aamma 4) imminut tatigisoq • Atuaqatigiit eqimattanut inuttakitsunut agguakkit apeqquillu uku oqallisigitikkit: Immitsinnut allanullu pitsaasumik oqaloqateqartarneq ulluinnarni eqqaamasarparput? Immitsinnut tatigaluta pissusilersortarpugut? Timitta pissusaa taassumalu oqariartuutaa malugisimavarput? Qanoruna pisoqarnerani ajortoortartugut/nalorsartartugut? Eqimattat imminut saqqummiivigeqatigiillutillu sukku pitsaanagerusumik iliuuseqarsinnaanerlutik oqaluuserissavaat. Periarfissaqarneri tamakkerlugit pineqartoq qaqileqqinneqartassaaq.
<ul style="list-style-type: none"> • eqimattat peqataaffigisamik toqqissimanissaannut akissusaaqataassasut 	<ul style="list-style-type: none"> • Inuttut inerikkiartorneq, Imminut ataqqineq, ilikkagassatut anguniagassat aappaat takuuk.

Suleqatigiinneq attaveqaqatigiinnerlu	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartoq attaveqarnermi piginnaassutsinik (timip pisusaanik oqariartuutaanillu) aammalu oqallinnermi assortuunnernik qaangiiniartarnerni ileqqut suleqatigeeriaatsillu pillugit paasinninnerminik takutitsinersoq saqqummiussinermi maluginarneqassaaq. 	<p>Brug munden i stedet for næven. DR, 1991. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Et par på kassen, 0-10. klasse, Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik Konfliktråd. DR, 1998. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Torben Olsen: Hvorfor vold? Borgen, 1983. Klasesæt. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Find ud af volden. Undervisningsministeriet, 1995. Klasesæt. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p>Historien om Kim Skov. SFC/Det danske filminstitut, 1981. Video. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p> <p><i>Ilinniartitsisumut</i> Grib konflikten – om konstruktiv konflikthåndtering i skolen. Det Kriminalpræventive råd, 2003. Enkelteksemplar. Pædagogiske udd. Pilersuiffik, Atuartitsissutinik atorniartarfik.</p>

Ilinniartitaaneq inuussutissarsiuteqarnerlu	
Ilikkagassatut anguniagassat	Atuartsinissamat siunnersuufit
<ul style="list-style-type: none"> • ilinniagaqarnissamik inuussutissarsiutitullu kissaati-minnut, tassungalu ilaann-gullu suliffeqarfimmik namminersortumik pilersit-sinissamat, periarfissatik killissatillu ilisimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Namminersorluni inuussutissarsiortoq saqqummiussisussatut qaaqquuk. Saqqummiussisussaq peqatigalugu ilitsersuut ”Fokus på selvstændigheden – Klædt på til gæstelærer”, oqalugiartitsinissaq sioqqullugu oqalugiartussamat tunniunneqarsimasoq aallaavigisiuk. Tamanna sioqqullugu atuaqatigiit immaqa eqimattani namminersortuuneeq qanoq ittuunersoq, immaqalu aamma sulisoqarluni ingerlatsineq qanoq ittuunersoq pillugu oqaloqatigeereersimassapput – sukkasuumik pisuunngortoqartarpa, sulinnigfeeqarnissamat piffissaqartoqartarpa? Oqalugiartussap piaareersarsimaneratut atuartut pitsaasumik soqutiginnittumillu pissuseqarlutik pulaartoqarnissamat piaareersarsimassapput. • Namminersorluni inuussutissarsiornermut tunngatillugu atuartut isummaminnik allann-gortitsisimanerlutik oqaluuserissaavaat – qanoq aamma sooq – namminneerlutik taamatut inuussutissarsiornermik pilersinnaappat? • Ingammik namminersortunngornissamat tunngatillugu nammineq kissaatinut naleqqiullugu periarfissat killissallu sammisap naammassinerani oqaluuserineqassapput.
<ul style="list-style-type: none"> • inuussutissarsiut alla ataa-seq toqqagartik imaluunniit amerlanerit misilissimassagaat, tassannga pissarsiartik tassungalu soqutiginninner-tik nalilersimassagaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Alloriarfiup naammassinerani inuussutissarsiutinik akullerni atuarnermi ilikkakkanit allaanerusunik paasisaqarusunnermik atuartut tamarmik aaljangereersimassapput. Suliffeqarfiit pineqartut atuartumik atuartunilluunniit ulluni 4 - 5 suliffimmi misiliisitsinnaaneq anguniarlugu isumaqatigineqassapput. Suliffeqarfimmi sulisut arlaata suliffimmi misiliisunut ilitsersuisutut atuunnissaa attaveqaataaniisaa suliffimmi misiliinerup aallartinninnerani isumaqatigiissutigineqareersimanissaa pingaaruteqarpoq. Suliffimmi misiliinerup nalaani atuartut ullorsiusiortassapput, minnerpaamillu ataasiarluni suliffimmi misiliiffimmi ilitsersuisoq, atuartoq ilinniartitsisorlu naapissapput. • Suliffimmik misiliinerup kingorna atuartut misiliiffitsik pillugu oqaluttuuteqatigiissapput – arlallit suliffimmi ataatsimi misiliisimappata, taakku ataatsimoorlutik saqqummiussisapput. Suliffik misiliiffiusoq ataatsimut isigalugu oqaluttuarineqassaaq; suliffimmi tassani suna suliarineqartarpa, qanoq suleriaaseqartoqarpa, nioqqutit/nioqqutissiat suuppat kiisalu suliffimmi misiliiffimmi ilitsersuisup ulluinnarni sulisarnera qanoq ittuunersoq pillugu oqaluttuassapput. Tamatuma kingorna suliffimmi pineqartumi suna pitsaasuunersoq sunalu pitsaannginnerunersoq pillugu namminneq naliliinertik saqqummiutissavaat. Saqqummiussinerup kingorna suliffiup akullerniinnerup nalaani misiliiffigineqartup aammalu suliffiup angajullerniinnermi misiliiffigineqartup assigiinnigissutaat tamarmik oqaluttuarissavaat. Tamarmik oqaaseqarnissaat, tamarmillu apeqquteqarlutik, akissuteqarfigineqarlutik oqaaseqarnissaallu periarfissinniarlugu oqallineq aquneqassaaq.
<ul style="list-style-type: none"> • ilinniagaqarnissaminnik inuussutissarsiutissaminnillu toqqaasimassasut taakkulu aallarnisarnissaannut pisariaqartumik ingerlaqeriar-simassasut • ilinniaqqinnissaminnut, atorfeqarnerminni siuariar-nissaminnut imminnullu pilersaarusiunnerminnut piviusorsiorumik anguniagas-salissasut immikkuuluttunillu anguniagassalersussasut, taakkulu piviusunngortinnis-saannut pisariaqartumik ingerlaqeriar-simassasut • anguniagaliussanut sulianul-lu tunngatillugu inuttut nale-qassuseq tatiginerlu ersersis-sagaat 	<p>Alloriarfiup naammassinerani atuartsinerup ingerlanneqarnissaa pilersaarusiorneqassasoq kaammattuutigineqarpoq. Piffissamik naammaginatut inniminniigut, ullorlu nuannerne-rutinniarlugu kaffillerlutillu tiillerit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atuaqatigiit ilinniartitsisui tamaasa, aammalu atuartut isumaqataappata atuartut angajoq-qaavi immaqalu ilinniartitsisut siunnersortaasut imaluunniit inuit allat attuumassutillit tamaasa qaaqqukkit. Atuartut tamarmik – power point, allagartarsuit allalluunniit nammi-neq toqqagartik atorlugu – inuttut atorfigisassatullu anguniakkatik saqqummiutissavaat, anguniakkallu taakku piviusunngortinnissaannut tunngatillugu sukumiisumik qanoq ilior-simanerlutik – soorlu GU-mut, INULI-mut imaluunniit nunani allani oqaatsinik pikko-rissarnissamat qinnuteqarsimanertik - oqaluttuarissavaat. Saqqummiussinermi anguniak-kat angunissaata piviusorsiorneri pillugit tunngavigisat ilaatinneqassapput, soorlu maan-nakkut tamatuma piviusorsioruuneranik isumaqarneq ilanngullugu. Saqqummiussereer-nermi ilinniartitsisut atuartullu saqqummiussisumut apeqquteqassapput, saqqummiussi-sumullu iluaqutaasumik oqaaseqaateqarfiginnillutik, soorlu imaattumik: ”Pikkoriffigisatit pingaernerutissavatit” imaluunniit: ”Tulluusimaarutigisariaqarpat”. Ulloq pitsaasuusimasoq tamanit misigineqartussanngorlugu naggasiisoqassaaq. • Nutaamik allamillu aallartinnissami suna qununalaarsinnaanersoq, sunalu qilanaarnersoq atuaqatigiit naapeqqinneranni oqaluuserineqassaaq. Tamarmik ilimagisaminnik isu-makuluutigisaminnillu oqaatiginninnissaminnut aammalu allanit pitsaasumik oqaaseqar-figineqarnissaminnut periarfissinneqassapput.

Ilinniartitaaneq inuussutissarsiuteqarnerlu	
Naliliinissamat siunnersuutit	Atortussatut siunnersuutit
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartitsinerup ingerlanera oqalugiartitaq peqatigalugu nalilerneqassaaq. Oqallinnermi atuortoq ilinniagaqarnissamat inuussutissarsiutissatullu kissaatigisamat aalajangiussisimanersoq maluginiarneqassaaq. Aamma atuortoq namminersortunngorsinnaanermut periarfissanik ilisimaarinninersoq maluginiarneqassaaq. 	<p>Anne Holm Sjøberg: ”Fokus på selvstændigheden. Klædt på til gæstelærer.” Bearbejdet til brug i Grønland af Grønlands Arbejdsgiverforening og oversat til grønlandsk. Grønlands Arbejdsgiverforening, 1999.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup suliffimmi misiliisimanini atuaqatiminut saqqummiutissavaa, namminerlu naliliinera allagaalu atuartup pappiaraasivianut ikineqassaput. <p>Kingorna atuartut ataasiakkaarlugit nalilersuiffiqineqassapput, nalilersuutit pilersaarutillu atuartut ataasiakkaat iliuusissatut pilersaarutaanni allattorneqassapput.</p>	<p>www.sunngu.gl www.sunngu.dk</p> <p>Lidt dum er jeg vel. DR, 1996. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Sullivimmi avatangiisit. Pilersuiffik. Video. Pilersuiffik. Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p> <p>Video-t Pilersuiffimmiittut ilinniartitaanerit ilinniarfīgisinnaasallu assigiinngitsut pillugit, atuartut kissaatigisaat najoqqutaralugit.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Atuartup saqqummiussissutai (allagartarsuit, power point-ikkut saqqummiussat assigisaallu) atuartup portfolio-anut toqqorneqassapput. • Atuartoq ilinniartitsisumik peqateqarluni namminerminut iliuusissatut pilersaarummut isummersuutini ilanngutissavai. 	<p><i>Ilinniartitsisumut</i> Jesper Juul: Selvfølelse og selvtilid. The Kempler Institute, 1992. Pædagogiske udd. Pilersuiffik, Atuartitsissutininik atorniartarfik.</p>

